Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8-йил чиқиши. 19 июль 1973 й.
ПАЙШАНБА
№ 167 (2163).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ газеталарда

● Москвада саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси ўз ишини давом эттирмоқда. 17 июль куни тушдан кейин палаталарнинг Кремлдаги мажлислар залида СССР Олий Совети Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси бўлди. Миллатлар Советининг Раиси депутат Е. С. Насриддинова олиб борган бу мажлисда мамлакатда халқ маорифининг аҳволи ва уни яна такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси ҳақидаги масалаларни қараб чиқиш давом эттирилди. Миллатлар Совети халқ маорифи, фан ва маданият комиссиясининг раиси депутат П. Н. Федосеев қўшимча доклад қилди.

* * *

18 июль куни эрталаб соат 10 да Кремлда СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Иттифоқ Советининг иккинчи мажлиси бошланди. Мажлисда Иттифоқ Совети халқ маорифи, фан ва маданият комиссиясининг раиси депутат А. Э. Восс сессия кун тартибининг биринчи ва иккинчи масалалари юзасидан қўшимча доклад қилди. Қўшимча докладдан кейин Иттифоқ Советида сессия кун тартибининг биринчи ва иккинчи масалалари юзасидан музокаралар бошланди.

● СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Сомали Демократик Республикаси Олий революцион кенгашининг президенти генерал Муҳаммад Саид Баррега телеграмма йўлладилар. Телеграммада Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар Сомали мустақиллиги эълон қилинган куннинг 13 йиллиги муносабати билан самимий табриклар топширадилар, шунингдек, дўст Сомали халқига янги ҳаёт қурилишида, колониализм ва империализм кучларига қарши курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилайдилар.

Коммунистик меҳнат зарбдори Владимир Пажнов лак-бўёқ заводи цинк тайёрловчи айланма печларининг моҳир аппаратчисидир. Бу зарбдор ишчи тайёрлаган порошоклар юқори сифатли цинк белиласи бўёқлари тайёрлашда ишлатилади.

СУРАТДА: аппаратчи В. Пажнов. М. Нуриддинов фотоси.

1971–1975 БЕШ ЙИЛЛИК: ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ — МЕҲНАТ ВАХТАСИ

КАМ МАБЛАҒ САРФЛАБ, КЎПЛАБ СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК!

Йил қувончлари

- АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИНИ КЎЗЛАБ
- ДАВЛАТ «СИФАТ» БЕЛГИСИ» БИЛАН
- ВАҚТДАН ЎЗГАН ҲОЛДА
- ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТЛАР

Бу корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари учун тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили қувончларга, шодликларга тўла бўлаяпти. Партия ва ҳукуматимизнинг 1973 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш ҳақидаги қарори асосида йилнинг дастлабки ойларидаёқ иш суръатини қизитиб юборган қандолатчилар учун Москвадан қувончли хабар келган эди. Давлат аттестация комиссияси тошкентлик ширинпазлар тайёрлаган. «Оқ олтин» конфетига «Сифат белгиси» ёрлиғи беришди. Ана шунинг ўзи ишчилар меҳнатига берилган катта баҳо эди.

Бундан руҳланган коллектив аъзолари зиммага олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажариш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишлашга киришдилар. Уларнинг интилиши, ички резервларни ишлаб чиқаришга жорий этишлари, янги техника ва илғор технологияни кенг қўллашлари туфайли эришилаётган ютуқлар салмоғи тобора ошиб бораяпти. Корхона коллективи кунлик, ойлик ва квартал топшириқларини муваффақиятли бажариб, район саноатчилари ўртасида таҳсинга сазовор бўлаяпти.

Ўтган ярим йил мобайнида ҳам яхши ютуқлар қўлга киритилди. Шу давр ичида пландаги 13.9 миллион сўмлик ўрнига 14 миллион 145 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даври билан солиштирганда анчага ошди. Бу ишчиларнинг ҳиммат кўрсатиб ишлаши, социалистик мусобақани кун сайин авж олдирганликлари самарасидир.

Қандолатчилар етти ойлик давлат топшириғини муддатидан анча илгари бажаришга эришдилар. Улар ғалаба рапортига 10 июлдаёқ имзо чекишган эди. Шу давр ичида пландан ташқари 165 тонна ҳар хил ширинликлар тайёрланди.

Аҳолининг кенг истеъмол молларига бўлган талабларини янада тўлароқ қондиришга ҳаракат қилаётган корхона коллективи маҳсулотларнинг ранг-баранг ва сифатли бўлишига асосий эътиборини қаратмоқда. Буни қуйидаги фактдан ҳам билса бўлади. 1965 йилда ўзлаштирилган «Оқ олтин» конфетидан 1971 йилда 65 тонна, 1972 йилда 70 тонна ишлаб чиқарилган эди. Бу йил эса бу рақам 80 тоннага етади. Ана шунинг ўзи қандолатчиларнинг аҳоли эҳтиёжини кўзлаб меҳнат қилаётганликларини кўрсатади. Яна шуни ҳам айтиш керакки, коллектив ўз зиммасига олган мажбурият бандларидан бирида икки хил маҳсулотни — «Ўзбекистон» ва «Мелодия» конфетларини Давлат «Сифат белгиси»ни олишга тақдим этишни ҳам планлаштирган.

Бу йил Германия Демократик Республикасидан бир қанча янги, унумдор машиналар олинди. Бу машиналар маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш, сифатини яхшилашда муҳим аҳамият касб этади.

Куч ва маблағларни кам сарфлаган ҳолда кўплаб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш шиори остида ишлаётган «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг коллективи йиллик планни муддатидан илгари — 27 декабрда адо этиш, пландан ташқари 550 минг сўмлик ширинликлар ишлаб чиқариш йўлида ғайрат кўрсатаяпти. Аҳоли бу йил улардан 25 миллион 344 минг сўмлик тотли маҳсулот олади.

Я. СОЛИЕВ.

● Қурилиш майдонларида

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган «Главташкентстрой»га қарашли 4-трестнинг 6-қурилиш бошқармасида П. Бем бошлиқ бригада коллективи меҳнатда юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли ном эгалари 36 кишидан ташкил топган. Улар ойлик планларини 150—160 процентдан адо этиб, бошқармада биринчиликни қўлдан бермаётирлар.

Ҳозирги кунда бригада аъзолари «Шимолий-Шарқ» массивида трамвай ҳайдовчилар учун 400 кишилик 4 қаватли ётоқхона биноси қурмоқдалар. Айни кунларда бинонинг монтаж ишлари олиб борилмоқда. Бунда меҳнат зарбдорларидан, Ш. Отабеков, Ҳ. Наримов, Ж. Тоштаев, пайвандчи О. Шмидт, С. Хорстовлар ўзларининг пешқадамликлари билан касбдошларига ўрнак бўлмоқдалар.

Бинокорлар йиллик қурилиш-монтаж ишлари планини муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммаларига мажбурият олишган.

Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун бугун кечагидан, эртага бугунгидан унумлироқ меҳнат қилмоқдалар.

А. БЎРОНОВ, бинокор.

● Умри боқий дўстлик

МУСТАҲКАМ ҲАМКОРЛИК

Тошкент политехника институти Польша Халқ Республикасининг Познань шаҳридаги политехника институти билан бир неча йилдан бери ўзаро ҳамкорлик қилиб келмоқда. Яқинда, институтнинг бир группа студентлари Познань шаҳрига жўнаб кетишди. Улар у ердаги политехника институти ва қардош шаҳарнинг илмий-тадқиқот муассасаларида амалий машғулотлар ўтказишади. Шунингдек, Тошкент политехника институти химия-технология факультетининг бир группа студентлари Чехословакия республикасида амалий машғулотлар ўтказишмоқда.

Польшалик дўстларимиз, ўз навбатида, Тошкентга бир группа студентларни юборишди.

Тажриба пиллакашлик фабрикасининг ишчилари беш йилликнинг зарбдор учинчи йили топшириқларини фидокорлик билан бажармоқдалар.

СУРАТДА: корхонанинг пешқадам ишчиларидан бири контрол жўнатиш участкасининг ходими Рашида Бектошева. У смена — ойлик топшириқларини 120—130 процент бажармоқда.

«ТАШСЕЛЬМАШ» — ЧЕТ ЭЛЛИК ПАХТАКОРЛАРГА

Бу йилги терим мавсумида Ироқ далаларига «17 ХВ—1, 8 Б» маркали совет пахта териш машиналари чиқади. «Ташсельмаш» заводи «Трансмес» фирмаси номига шундай агрегатларнинг дастлабки ўн олтитасини жўнатди.

Ироқ Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалик машиналарини анчадан буён сотиб олаётган харидор. Республиканинг етакчи заводлари СССР ташқи савдо ташкилотлари орқали бу мамлакатга тракторлар, прицеплар, кўрак терадиган машиналар, кўсакни тозалайдиган агрегатлар ва бошқа техника юбормоқда.

«Ташсельмаш» заводи Ироқ ва бошқа чет эл мамлакатлари билан иқтисодий ҳамкорликни кенгайтиришга катта ҳисса қўшмоқда. Заводда тайёрланган «Зангори кема»ларни бугун Миср Араб Республикаси, Болгария, Куба, Ҳиндистон, Эфиопия ва бошқа давлатларнинг пахта далаларида учратиш мумкин.

(ЎзТАГ).

Ўқув йили тараддуди

Шу кунларда мактаб ўқувчиларининг ёзги каникули қизғин ўтмоқда. Айни пайтда, барча мактабларда янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Билим даргоҳларига янги дарсликлар тарқатилмоқда, ремонт ишлари олиб борилмоқда, янги мактабларнинг бинолари қурилиши тугалланмоқда. Мухбиримиз Тошкент шаҳрида янги ўқув йилига қандай тараддуд кўрилаётганлиги ҳақида гапириб бериш учун шаҳар маориф бўлими мудирининг ўринбосари Х. ЙЎЛДОШЕВга мурожаат қилди.

— Ҳозирги пайтда шаҳримизда 243 та мактаб мавжуд бўлиб, шундан бештаси мактаб-интернатдир. Барча мактабларда ремонт ишлари ҳар томонлама тезкорлик билан олиб бориляпти. 155 та мактаб капитал ремонт, 88 та мактаб жорий ремонт қилинмоқда. Капитал ремонт қилиш ишлари марказлашган ҳолда бажарилмоқда. Бу ишлар шаҳар ремонт қурилиш тресги бошқармалари зиммасига юклатилган. Бунинг учун қурилиш ташкилотларига 1 миллион 612 минг сўм. Пионер лагерлари жойлашган шаҳар мактаблари биринчи навбатда ремонтдан чиқарилди.

Жорий ремонт ишларига мактабларда ташкил қилинган 190 ўқувчилар бригадалари жалб қилинди.

Мактабларни ремонт қилишда уларни оталиққа олган корхоналарнинг маъмурияглари ҳам намуна кўрсатдилар. Электрон-техника заводи 110, трикотаж фирмаси 20, «Миконд» заводи 65, «Ўзбекгидроэнергострой» тресги 19, Асбобсозлик заводи 117, «Юлдуз» фирмаси 9-кичик ёшлар мактабига, «Ўзбексельмаш» заводи 88-мактабларга яқиндан ёрдам кўрсатдилар. Ўқувчилар бригадалари ва корхоналарнинг ташаббуси билан 84 та мактабдаги ремонт ишлари ўз вақтида тугалланди. Чилонзор, Октябрь, Киров районларидаги мактабларда ремонт ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Шу кунга қадар 37 мингдан ортиқ парта ремонт қилиб бўлинди. Янгидан 3845 та парта сотиб олинди.

Шу кунларда ўқувчиларни янги дарсликлар билан таъминлаш ишларига эътибор берилмоқда. Рус тилида ўқитиладиган мактаблар учун 86 номда 664 минг 822 та дарслик, ўзбек тилида ўқитиладиган мактаблар учун 385 минг 920 нусха дарслик тарқатиб бўлинди.

Мактабларнинг ўқув — моддий базасини мустаҳкамлаш мақсадида ўқув кабинетлари, устахоналар кўпайтирилиб, улар етарли жиҳозлар билан таъминланмоқда. Янги ўқув йили учун 4 та физика, 16 химия, 18 биология, 66 умумтехника кабинетлари ва 83 та ўқув устахонаси қўшимча равишда ташкил этилди.

Янги ўқув йилидан бошлаб биринчи марта 22,8 минг бола партапарга ўтиради.

Айни пайтда, ўқув йилини намунали бошлаш учун янги замонавий мактаблар қурилишига алоҳида эътибор берилмоқда. Шаҳримизда бир йўла 6 та мактаб қурилиши ва 2 та мактабга қўшимча бинолар қурилиши олиб борилмоқда.

152-мактаб учун махсус спорт зали ва ошхона қурилмоқда. У 6405 кв. метрни ташкил қилади. Қурилиш ишларини 3-трест бинокорлари олиб бормоқдалар. 118-мактабда эса 720 ўринли қўшимча ўқув корпуси бунёд этилмоқда.

33-қурилиш бошқармаси Беруний кўчасида янги мактаб биносини фойдаланишга топширди. У 1104 ўқувчини ўз бағрига олади. Националь кўчасида қад кўтарган минг ўринли мактаб биносида қурилиш ишлари ниҳоясига етди, ҳисоб. Бу ерда меҳнат қилган 4-қурилиш тресги коллективи шу кунларда ободонлаштириш ишларини олиб бормоқда.

3-қурилиш трестининг 30-бошқармаси Рисовая кўчасида 1104 ўринли мактаб биносини тайёр қилди.

Бундан ташқари, Юнусобод массивида, Дилкаш кўчасида, Қорақамиш массивида янги мактаб бинолари қурилиши олиб борилмоқда. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бир қатор қурилиш бошқармалари янги объектларга ишчи кучини етарли сафарбар этмаётирлар. Улар бу мактабларни қисқа вақт ичида фойдаланишга топшириш учун барча имкониятлардан фойдаланишлари зарур.

● Республика бўйлаб

Юбилей шарафига

ҚОНИМЕХ. (Бухоро области). «Коммунизм» совхози клубида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган виставка очилди. Виставкага қўйилган фотосуратлар, диаграммалар, плакатлар республика меҳнаткашларининг Совет ҳокимияти йилларида қўлга киритган ютуқлари тўғрисида ҳикоя қилади. Виставканинг махсус бўлими Бухоро области саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятининг ривожланишига бағишланган.

Совхознинг 80 дан ортиқ агитатори, сиёсий ахборотчиси ва сиёсий ташкилотчиси бўлажак юбилей тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқда.

Совхоз партия комитетининг планида интернационал дўстлик кечалари, революция ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар, бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчиларининг концертлари ва кино кечалар ўтказиш мўлжалланган.

Камелан тола

ФАРҒОНА. Фарғона химиявий тола заводи жунга ўхшаш ҳажмли ип-рангли камелан ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Янги маҳсулотнинг биринчи туркуми қора, сариқ, тўқ-қизил, кўк, зангори ранглардан размерсиз буюмлар ишлаб чиқариш учун трикотаж корхоналарига жўнатилди.

Завод йил охирига қадар 400 тонна камелан ишлаб чиқаради. Фарғона химиклари йилига 2300 тонна ҳажмли тола ишлаб чиқаришдан иборат лойиҳадаги қувватни тезроқ ўзлаштиришга қарор қилдилар. Бу 150 миллион метр шойи ва трикотаж полотно ишлаб чиқаришга етади.

Фарғона камелани пахта тозалаш саноатининг чиқиндисидан олинган сунъий (ацетат) шойидан ишлаб чиқарилмоқда.

Янги уйлар

ҚИБРАЙ. Тошкент областининг «Қибрай» совхозида ишчилардан Турсунбой Жиянов, Евгений Тян ва бошқалар янги уйларга кўчиб киришди. Уларнинг ҳар бири тўрт хонали квартиралар билан таъминланди. Бу уйлар пландан ташқари олинган фойдадан ажратиб берилган маблағлар ҳисобига қурилди.

Совхоз ўтган йили боғдорчилик, узумчилик ва чорвачиликдан 930 минг сўм, яъни пландагидан 110 минг сўм кўп фойда олди. Совхоз ходимлари эндиликда 1 миллион сўмгача фойда олишга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

Шаҳарликлар дастурхонига

Шота Руставели кўчасидаги магазинда Янгийўлдаги паррандачилик фабрикаси маҳсулотлари сотила бошланди.

Бу йил фабрика коллективи дастлабки 10 тонна маҳсулотни пойтахт савдо тармоқларига етказиб бера бошлади. Йил охиригача шаҳарликлар 500 тонна парранда гўшти оладилар.

Шунингдек, Уртачирчиқ районида махсус паррандачилик корхонаси ишга туширилди. Бу корхонада ўрдак ва курканинг гўштлари тайёрланади.

Калинин районида паррандачилик фабрикаси қурилиши ниҳоясига етказилмоқда.

● Пойтахт театрларида

Гастроль тараддуди

М. Горький номли республика рус академик драма театри пойтахт санъат мухлисларининг севимли масканига айланган. Театр коллективи ўз мухлисларини қатор янги асарлар билан мамнун этиб келяпти. Шу кунларда санъаткорлар яна икки асар — Г. Горининг «Герострагни унутиш» ва грузин драматурги А. Сагерелининг «Авлабар бекаси» комедиясини саҳналаштириш устида иш олиб бораяптилар.

Театр коллективи август ойида бўладиган гастроль сафарига ҳам қизғин тараддуд кўраяпти. Санъаткорлар бир ой мобайнида Волгоград шаҳрида ўз маҳоратларини намойиш этишади. Мезбонларга репертуардан мустаҳкам ўрин олган «Момо ер», «Мирзо Улуғбек», «Ягона гувоҳ», «Солдат беваси», «Хизматдошлар», «Орзу трамвайи» каби спектакллар ҳавола этилади.

Яна икки саҳна асари

Республика рус Ёш томошабинлар театри коллективи яқиндагина Е. Шварцнинг «Қизил шапкача» асарини саҳналаштириб, кичкинтой томошабинларни хурсанд этган эди. Куни кеча санъаткорлар В. Барабашнинг «Қизил духобали папка» асари томошабинлар эътиборига ҳавола қилинди.

А. Островскийнинг «Момақалдироқ» асари устидаги ишлар ҳам қизғин давом этаяпти. Бу спектакль август ойида намойиш этилади.

Санъаткорлар пионер лагерларига ҳам хизмат кўрсатишяпти. Улар болаларга, А. Кучаевнинг «Биринчи смена» пьесаси асосида тайёрланган спектаклни намойиш этишяпти. Ҳозиргача «Домостроитель», «Урожай», Гагарин номли, «Юлдузча», «Чайка» каби қатор пионер лагерларининг дам олувчилари ана шу спектаклни томоша қилишди.

● Тошкент — мамлакатга

ҲАВО ЛАЙНЕРЛАРИДА

Ўзбек деҳқонлари етиштираётган ёз нознеъматлари мамлакатимизнинг энг узоқ жойларида яшовчи қардошларимиз дастурхонларини безамоқда.

Яқинда Чукотканинг узоқ посёлкаси томон ҳаво лайнери учиб кетди. Унда 20 тоннадан зиёд олма бор эди. Бу олмаларни пойтахт областининг Оржоникидзе райони боғбонлари етиштирган.

Шунингдек, бошқа бир самолёт ўзбек меваларини Узоқ Шарқдаги Анадир посёлкасига олиб кетди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

▲ МОНТЕВИДЕО. Мамлакат статистика ва ценззлар бош бошқармаси қуйидагиларни хабар қилди: Уругвайда шу йилнинг биринчи ярмида тирикчилик 36.3 процент кўтарилган. Озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечак нархи ортган, квартира ҳақи қимматлашган, шунингдек коммунал хизматлардан фойдаланиш ҳақи ҳам кўтарилган.

▲ ПАРИЖ. Франция йўлларида ўтган шанба ва якшанба кунлари рўй берган автомобиль ҳалокатлари натижасида 87 киши ҳалок бўлган ва 723 киши жароҳатланган.

▲ БЕРЛИН. Бу ерда эълон қилинган расмий статистика маълумотларига кўра, Германия Демократик Республикаси Эркин немис касаба союзларининг бирлашмаси ўз сафларига 7,6 миллион меҳнаткашни бирлаштириб турибди. Эркин немис касаба союзлари бирлашмасининг 8-конгрессидан кейин ўтган бир йил ичида республика касаба союзлари аъзоси 300 минг кишига кўпайган.

▲ РИМ. Мамлакатда Италия Коммунистик партияси нашр этаётган газета ва журналларга обуна кампанияси зўр муваффақият билан давом этмоқда. Италия Компартияси матбуотига обунанинг умумий суммаси ҳозирнинг ўзидаёқ бир ярим миллиард лирадан ошиб кетди.

◆ САНТЬЯГО. Чили миллий иқтисодий комитетининг кейинги мажлисида мамлакат экономикаси ва миллий хавфсизлик учун ғоят муҳим бўлган бир қанча корхоналарни жамоат секторига ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Эгалари ташлаб кетган ёки саботаж ва чайқовчиликда айбланган корхоналарни мусодара қилиш тўғрисида ҳам қарор қабул қилинди.

◆ СОФИЯ. Янги ўқув йили Болгария йигит-қизларидан 600 дан ортиқ киши ўқиш учун социалистик мамлакатларнинг институтлари ва университетларига боради. Улардан 400 дан ортиқ киши Совет Иттифоқидаги олий ўқув юртларида таълим олади.

◆ ҚОҲИРА. Бу ерда Миср Араб Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида 1973—1974 йилларда телевидение ва радиоэшиттириш соҳасида айирбошлаш тўғрисида протокол имзоланди. Протоколни СССР Министрлар Совети телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг раиси С. Г. Лапин билан Миср информация министри М. Ғолиб имзоладилар.

Миср Араб Республикаси Бош министрининг маданият ва информация масалалари бўйича ўринбосари М. А. К. Хатим С. Г. Лапинни қабул қилди ва у билан суҳбатлашди.

(ТАСС).

●

Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати учун мўлжалланган венгер машина ва ускуналари чет элларда ҳам катта шуҳрат қозонган. Ишлаб чиқарилаётган махсулотнинг аксарияти социалистик мамлакатларга экспорт қилинади. Ана шу экспортнинг 60 процентга яқини Совет Иттифоқининг улушини ташкил этади.

СУРАТДА: Кишкунфедельхазедаги заводнинг янги махсулоти — консерваларни стерилизация қилиш учун мўлжалланган қурилма. Унинг ёрдамида соатига 16 минг банкага ишлов берилади. Бу йил ана шу қурилмалардан бир нечтаси СССР ва ГДР консерва заводларига етказиб берилади.

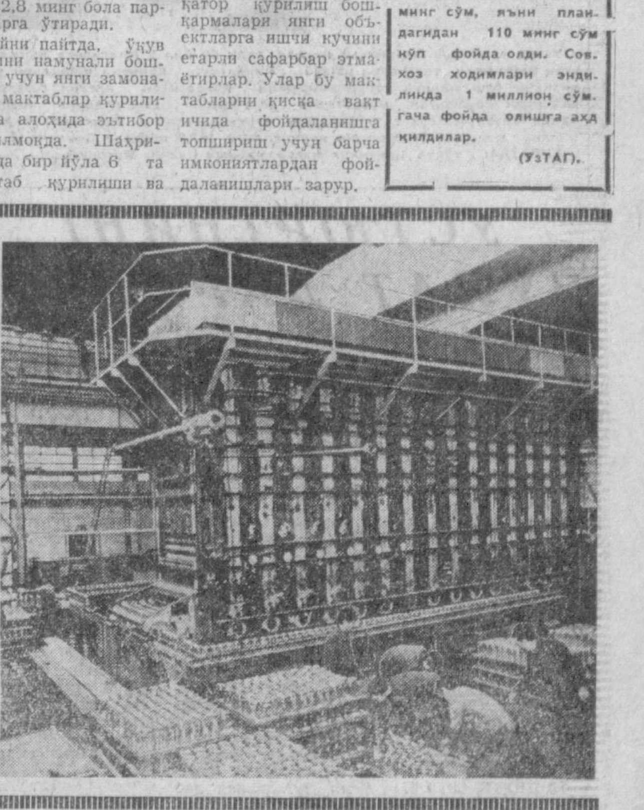

●Злобинчилик ҳаракатига кенг йўл

ТЎСИҚЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТАЙЛИК

Бир ой муқаддам «Главташкентстрой» қурилиш ташкилотларида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Злобиннинг бригада пудрати методи бўйича меҳнат қилаётган бригада бошлиқларининг слёти ўтказилди. Слётда ушбу метод бўйича тошкентлик қурувчилар тўплаган тажрибалар муҳокама қилинди, ишни яна ҳам авж олдиришимизга тўсқинлик қилаётган камчиликлар танқид қилинди. Шунингдек, бош бошқармада йил охирига қадар бригада пудрати бўйича меҳнат қилаётган бригадаларнинг сонини 100 тага етказиш ҳақидаги таклиф келишиб олинди.

Бу рақам катта ва салмоқли. Агарда бригада пудрати бўйича меҳнат қилаётган бригадаларнинг сони юзтага етса, пойтахт қурилишларидаги биноларнинг қурилиш муддатини анча қисқартириш, кўплаб материалларни иқтисод қилиш имкони туғилади. Слетда бу рақам тасдиқлангач, ҳар бир трестда қанча бригадани шу методга ўтказиш кераклиги келишиб олинди. Топшириқлар ҳамма трестга бир хил эмас, балки улар қандай объектларни барпо этишига қараб берилди.

Аслини олганда, бу топшириқларнинг берилиши кутилмаган ҳодиса эмас. 1971 йилнинг кузидаёқ, кўп ишлаб чиқариш бўлинмаларига злобинча меҳнат қилишни синаб кўриш таклиф қилинган эди. Биринчи бўлиб, янгиликни синаб кўришга 3-трест журъат қилди. Улар бунинг учун энг илғор бригадани танлаб олишди ва унга Қўйлиқ массивидаги 610 ўринли ётоқхонани қуриш топширилди. Мен улар эришган ютуқ ва камчиликлар ҳақида гапириб ўтирмайман. Энг асосийси, натижа яхши бўлди: қурилишнинг муддати қисқарди, унинг таннархи арзонлашди. Ҳозир А. Отахонов бошчилик қилаётган бу коллективни бригада пудрати методининг пионери деб аташади.

3-трестдагилар янгиликдан кўп фойда келишини тездагина англаб олишди. Шунинг учун ҳам, улар бу йил 10 та бригадани шу усулда ишлашга ўтказишга ҳаракат қилишяпти.

Ҳозир трестда 6 бригада шу усулда муваффақиятли ишлаяпти. Улар албатта, йилнинг охирига қадар ўзларига белгилаб олган топшириқларини бажаришади.

Аммо «Главташкентстрой»нинг барча ташкилотларида ҳам иш шундай ташкил қилинган деб бўлмайди. З. Содиқов бошлиқ бўлган 4-трестда аҳвол тамоман бошқача. Бу ерда бригада пудрати бўйича 12 коллектив иш олиб бориши керак эди, мана ярим йил ўтибдики, уларда атиги битта бригадагина шу усулда меҳнат қиляпти. Бунинг асосий сабаби, трест бошлиқларининг злобинча иш методининг аҳамиятини тушунмаслигидадир. Чунки, трест ланишга топширишга жавобгарликни сезишмаяпти.

Злобинча иш методининг кенг қулоч ёйишига бундай камчиликларгина тўсқинлик қилмаяпти. «Главташкентстрой» коллективлари ёлғиз ўзлари ҳал қилишга ожизлик қиладиган яна бошқа бир масала ҳам бор. Бригадаларимиз бинонинг ташқариси ва пардозинигина пудратга оляпти. Электр кабелларини монтаж қилиш ва санитария техникасини ўрнатиш каби ишларни Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус ишлар министрлиги ташкилотлари бажармоқда. Бригада пудрати бўйича ишлаб, қурилишлар муддатини қисқартириш, нархини камайтиришдан коллективимиз кўп

БРИГАДА ПУДРАТИ МАСАЛАЛАРИ

ўзига қарашли бошқарма раҳбарларидан буни талаб қилиши керак эди. Улар бўлса, жавобгарликни ҳис қилмай, бригада пудрати методини ортиқча ташвиш деб билиб, турли сабабларни рўкач қилиш билан янгиликни жорий этишни орқага суришяпти.

Бу ўринда уйсозлик комбинати ҳам тўртинчи трестдан орқада қолмаяпти. Улар бу йил 18 бригадани янги методга ўтказишлари керак эди, ҳозиргача зўрға тўртта коллективни ўтказишди. Ваҳоланки, ҳаммадан ҳам уйсозлик комбинатида бу методни қўллаш жуда зарур. Чунки, комбинат «Главташкентстрой» бўйича топшириладиган уй-жойнинг ярмини топшириши керак. Злобинча метод эса буларда қурилиш муддатларини қисқартириш ва таннархини арзонлаштириш имконини беради.

Уйсозлик комбинатидаги яна бир лоқайдлик ҳақида ёзмоқчиман. Гап шундаки, янгича ишлаётган озгина бригадалар ҳам бошқармалари билан фақатгина бинонинг ташқи қисмини монтаж қилишгагина шартнома тузишмоқда. Улар панелларни ўрнатиб, пардозчиларга топширишяпти, холос. Бошқача қилиб айтганда, бригадалар ўз вақтида фойдаланишга топширишга жавобгарликни... манфаат кўрмоқда. «Минмонтажспецстрой» ташкилотларига эса барибир, чунки, улар бундан ҳеч қандай манфаат кўрмайдилар. Шунинг учун секин, бемалол ишлаяптилар. Тўғри, бу икки ташкилот бир хил вазифани бажаради, бироқ уларнинг ўртасида катта фарқ бор.

Узоққа бормайлик, яқинда 159-трест 9-бошқармасининг В. Петров бошлиқ бригадаси Злобин методи бўйича ёғочни қайта ишлаш комбинатининг завод бошқармаси учун бино қурди. Объект 2 ҳафта олдин фойдаланишга топширилди. Бригадада меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилганидан 23 процент ошди. Бригада бажарган ишларнинг нархи белгиланганидан 1130 сўмга қисқарди. Коллективга 468 сўм мукофот берилди.

Натижа ёмон эмас. Аммо биз бундан ҳам каттароқ натижани кутган эдик. Объектнинг муддатини 2 ҳафта эмас, бир ярим ойга қисқартиришимиз мумкин эди. Ҳамма нарсага ёрдамчи пудратчиларнинг имиллаши сабаб бўлди. Уларга ишни бошланглар деб айтсак: «Ие сизлар бинони битказдингларми, жуда яхши, лекин бизда сизлар билан келишилган график бор. Графикда эса электр ўтказичларини ва санитария техникаси системаларини ўрнатишга ҳали эрта. Шунақа, бироз сабр қилинглар», дейишди.

В. Петров бошлиқ бригаданинг машаққат билан муддатни қисқартиргани шабадага кетди. Бундай лоқайдликлар бошқа объектларда ҳам учраб туради. Тўғри, баъзида бош пудратчиларнинг омади келиб, ёрдамчилар билан тездагина тил топишиб кетади. Бироқ, биз бош бошқарма бўйича 100 бригадани янгича усулда ишлашга ўтказамиз, деб турганимизда бош пудратчи ва ёрдамчилар тил топишиб кетар, деб ўтираверамизми? Қурилишда иш олиб борадиган барча мутахассислар ўзаро келишиб олиши керак.

Бунга эришишнинг битта йўли бор, у ҳам бўлса, сантехник ва электриклар ҳам янгиликнинг қўлланилишидан манфаатдор бўлишлари керак.

Одатда, қурувчилар шартномада ёзилганидек, ўзлари бажарган ишнинг муддатини 10 дан 40 процентгача қисқартиришса, мукофот олишади. (Албатта, ишнинг сифатига қараб). Менимча, сантехник ва электриклар ишларини ўз вақтида бажаришларига ҳеч нарса тўсқинлик қилмаса керак. Бундан ташқари таннархни арзонлатгани ва материални тежагани учун уларга ҳам мукофот берилади. Агар бошқа касбдаги қурувчилар ҳам биргалашиб, меҳнат қилишса, қурилишнинг таннархи яна ҳам арзонлашади ва мукофотнинг ҳажми ортади. Буни амалга ошириш учун бригада пудрати бўйича меҳнат қиладиган бригадаларга сантехник электриклар бригадасини бириктириб қўйиш керак. Бу коллективларга янги метод бўйича ишлашнинг афзалликларини тушунтириб, ишга алоқадор ҳужжатлар биргаликда тузилиши керак.

«Главташкентстрой» ва «Минмонтажспецстрой»нинг ҳали кўп вақт биргаликда пойтахт қурилишларида меҳнат қилишларига тўғри келади. Улар ўзларининг ўрталаридаги тўсиқларни қанчалик тез бартараф этсалар, шунча яхши бўлади, уларнинг умумий иши шунча равнақ топади.

Л. КОЗОРЕЗОВА,
«Главташкентстрой» меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

Тошкентдаги сиёсий маориф уйида халқаро мавзулар бўйича лекторларнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ГФР, АҚШ ва Францияга қилган сафарлари якунларига бағишланган областлараро семинари бўлиб ўтди. Унда Тошкент ва Сирдарё области лекторларининг 250 дан зиёд вакиллари иштирок этди. Тошкент область партия комитетининг секретари Б. А. Абдураззоқов халқаро мавзулар бўйича лекторларнинг вазифалари — КПССнинг ҳозирги босқичдаги ташқи сиёсатини пропаганда қилиш ҳақида доклад қилди.

Бир группа олимлар ва пропагандистлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг чет элга қилган визитларининг тарихий аҳамияти, Европада хавфсизлик учун курашда Совет Иттифоқининг оламшумул роли ҳақида ҳикоя қилиб беришди. Шунингдек, РСДРПнинг 70 йиллиги ҳақида лекция ҳам ўқилди.

* * *

Олмалиқ тоғ-металлургия комбинати партия комитетининг топшириғига мувофиқ бир группа мутахассислар меҳнатни илмий ташкил этиш лабораториясининг фаолиятини текширди. Текширув натижаларини муҳокама қилган партия комитети НОТ планларини жорий этишни кучайтириш, меҳнатни илмий ташкил этиш бўйича жамоатчилик кенгашларининг ишини жонлантириш, лабораторияни малакали кадрлар билан мустаҳкамлашни тавсия этди.

* * *

Фарғонада халқаро мавзулар бўйича лекторларнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ГФР, АҚШ ва Францияга қилган визитлари якунига бағишланган зонал семинари бўлиб ўтди. Семинар ишида партия ва комсомол комитетлари, «Билим» жамияти, Андижон, Наманган ва Фарғона областлари касаба союзлари советларининг лекторлари иштирок этди.

(ЎзТАГ).

Тошкент подшипник ремонти заводининг ишчилари республикамиз қишлоқ механизаторлари учун кўплаб турли хил подшипниклар тайёрлаб бермоқда.

СУРАТДА: корхонанинг зарбдор деталчиси коммунистик меҳнат зарбдори Григорий Пересипкин. Бу ишлаб чиқариш новатори смена топшириқларини доим бир ярим баробар бажаради.

М. Нуриддинов фотолари.

●"Таштопбаза" раҳбарлари диққатига!

ҚАЧОН ТАРТИБ ЎРНАТИЛАДИ?

Ҳурматли редакция! Мен ҳозир 2-ёқилғи базасида 2 тонна кўмирга пул тўлаб келдим. У ердаги тартибсизликдан хафа бўлганимдан қанчалик чарчаганимга қарамай, шу хатни ёзишни лозим топдим. Мен ва менга ўхшаш 500 дан ортиқ киши 2 июль куни эрта билан соат 5 дан кеч соат 6 гача кўмир складида бўлиб, 2 тонна кўмирга не-не азоблар билан пул тўладик. Нима учун бир ойлик заказ нормасини фақат бир кунда қабул қилишади? Агар заказ ҳар куни қабул қилинганда эди бунчалик тўполон, қийинчилик бўлмас эди.

Эрта билан соат 6 яримда склад мудири Тўйчи ака ёзилганлар рўйхатини бекор қилиб, ур-йиқит, тўполон билан 500 тача кишининг паспортини қайта йиғиб олди. Кейин соат 8 ларда яна 500—600 кишининг паспортини йиғиб олди ва «Бу кейинги йиғиб олган паспорт эгаларига қачон пул тўлаш кераклигини ёзиб берамиз, олдинги йиғганларимизга эса шу бугун кўмирга пул тўлаш керак» — деди. Шундай бўлди ҳам. Соат 12 гача кейинги йиғиб олган паспортларни тарқатиш билан овора бўлди, соат 12 дан кейин олдинги йиғиб олинган паспортларни тарқатиб, касса олдига навбат туришни ва пул тўлашни айтди. Шу билан, кеч соат 6 гача 500 кишидан аранг пул олиб квитанция ёзиб берди. Иши борлар «эртага тўласак ҳам бўладими?» деб сўрашса, мудир: «Йўқ, агар бугун тўламасангиз куяди» деди. Шу кечгача 500 кишининг чеккан азобини кўз олдингизга бир келтиринг-а. Кун иссиқ, чоллар, кампирлар, болали хотинлар тик оёқда, ўтирадиган жой йўқ, на чойхона бор, на ошхона. Иссиқ, тиқилинч навбатда кўнгли озган, лоҳас бўлганлар кўп.

Менинг ва ўша ердаги кишиларнинг фикрича, бу тўполон кўмир етишмаслигидан эмас, кўмир етишади. Бу, бизнингча, кўмир складида хизматнинг нотўғри ташкил қилинишида!

Яна бир нарса кишини ажаблантиради. Илгари 2 тонна кўмирга 22 сўм 50 тийин олинар эди. (машина кираси билан бирга). Бу йил эса, 22 сўм 85 тийиндан олинадиган бўлибди. Бунинг устига кассирлар кўзини лўқ қилиб, 23 сўмдан олаверишади. Демак, кечаги куннинг ўзида 500 кишидан 75 сўм олиб қолинди, деган сўз. Бунга нима деса бўлади?

У. ОЙХЎЖАЕВ.

2-кўмир складига кирар экансиз, бизни қоровул тўхтатиб, кўмир олсаларинг, 1 августдан кейин келинглар. Ҳозир буюртма қабул қилишмайди. Бекорга овора бўласизлар, деди.

— Заказни ҳар куни қабул қилишмайдими?

— Ўтган йили шундай эди. Бу йил ойида бир марта қабул қиладиган бўлишган. Кўп одамлар бир кунда ҳам олиб кетаверади. Бир сўраб кўринглар.

Ичкарига кирдик. Склад мудири Тўйчи Хўжалимов бизни буюртма қабул қилувчи Акром Мирфаёзов ёнига юборди.

— Қарағанда кўмири 26 сўм 85 тийин, «Сибирячка» 15 сўм 50 тийин. Квитанция ёзиб бераман, —деди у стол устига сочилиб ётган қоғозларга ишора қилиб.

— Машина билан элтиб берасизларми?

— Шоферлар кўп, бирови билан гаплашасиз қўясиз, — деди у ғалати кулимсираб.

Қуёшда ётавериб, ўз сифатини йўқотган бу кўмирни «Қарағанда» кўмири дейишга тил бормайди. Тўғрироғи, йил бўйи тўпланиб қолган кўмир майда кукунга айланган. Қатор турган 22 вагондан ишчилар кўмир туширияпти. Харсангдек-харсангдек келадиган кўмирни уч-тўрт киши 69—32 ТНГ, 62—29 ТНГ номерли машиналарга ортар эдилар.

—Нега саралаб оласизлар, остида майдалари қолиб, кўмир нобуд бўлмайдими? — сўрадик биз 69—32 ТНГ номерли машинага кўмир юклаётган ишчилардан. — Биз ҳам шунақасидан олсак бўладими? Улар истеҳзо билан кулишиб: «Пул бўлса, танишингиз топилса, истаганча олаверасиз», — дейишди.

Йигирмага яқин машина қатор савлат тўкиб турибди. Дарвозабон Қудрат Ҳакимов: «Машина керак бўлса, ана шоферлар билан гаплашаверинглар. Шу 22 вагон кўмир келди-ю, ҳамма ташвишда. Тартиб-интизом йўқ», —деди бош чайқаб. — Кўмир етарли, ҳатто нобуд бўлиб кетаяпти. Халққа тез тарқатилмайди.

Шу пайт складга алоқаси бўлмаган 53—83 ТНГ номерли машина кирди. — Складга бегона машиналар ҳам кираверар эканда? — дедик ҳайрон бўлиб.

Ўша куни соат 12 да ҳар бири 60 тоннадан иборат бўлган 22 вагон кўмир келган. Орадан икки соат ўтмай, кўмир сараланиб ташиб кетилибди. Бундай ҳол давом этаверса, кўмир чиқиндиларини ким олар экан? Эҳтимол «Ангрен» кўмири деб пуллаб юборишар?

Кўмирни сифатли сақлаш тўғрисида ҳеч қандай чора-тадбир кўрилмаган. Мушугини ҳеч ким пишт демаган склад мудири Т. Хўжаалимов бўлса, аҳолига кўмирни тезроқ етказиб бериш ўрнига, уни баттар қийинлаштирган. Одамлар кўмир олиш учун ойлаб сарсон бўлади. Маҳалла комитетидан қоғоз, яна бир-икки жойдан думалоқ печатли қоғоз... Ўшанда ҳам бу ердагиларга 22 сўм 45 тийин ўрнига йигирма уч сўм чўзмаса бўлмас эмиш. Соат олтидан кеч соат 5 гача навбат пойлаш дард устига чипқон бўлади. Мудирнинг қўлига юқоридаги шикоятни тутқаздик. Унинг афт-ангори ўзгарди. Бироз сукутдан кейин: «Хатдаги фактлар тўғри, Аммо 15 тийин масаласига келсак шунга ҳам ота гўри қозихонами? 15—20 тийинни садақага ҳам берадиларку, — деди у.

—Нега ҳар куни заказ қабул қилинмайди?

— Бизда «Тоштопбаза»нинг буйруғи бор, — деди бошлиқ ва «Тоштопбаза»нинг собиқ бошлиғи Қ. Умаровнинг 1972 йил 19 октябрда 137-сонли буйруғини пеш қилди. Аммо алмисоқдан қолган буйруқда ҳам заказ ҳар куни қабул қилинмасин, деган сўздан асар ҳам йўқ эди.

— Ҳозир «Тоштопбаза» бошлиғи бошқа одам, —дейди Хўжаалимов хатосини тузатмоқчи бўлиб.

Кўмир складидаги аҳволни кўриб шундай савол кўндаланг бўлади:

— Хўш, меҳнаткашларни неча кунлаб овора қилишдан, кўмир олишни бунчалик қийинлаштиришдан мақсад нима? Нега исрофгарчиликка йўл қўйиляпти?

Эҳтимол, бу саволларга «Тоштопбаза»даги раҳбар ўртоқлар жавоб беришар.

Д. ҲАҚНАЗАРОВ.
Б. МАДАМИНОВ.

Устки трикотаж фабрикаси меҳнат аҳли бу йил 2 миллионга яқин кенг халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаради. Корхона ишчилари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган мусобақани кун сайин авж олдириб сифатли ҳамда арзон маҳсулот тайёрлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Ярим йиллик маҳсулот реализация қилиш плани 102,9 процент бажарилди.

СУРАТДА: тўқув цехининг илғор ишчиси Насиба Мусақулова.

●Хат босилмади, аммо чора кўрилди

„Маданият даргоҳими?"

Яқинда редакциямизга келган бир хатда «Чайка» кинотеатридаги айрим тартибсизликлар танқид қилинган эди. Жумладан, контролёрлар сотилган билетни йиртмасдан ўтказиб юбориш, кечки сеансларга 16 ёшга тўлмаган болалар ҳам қўйилиши айтилган эди. Бу масала юзасидан кинотеатр директори Х. Саъдуллаевнинг редакциямизга йўллаган жавоб хатида шундай дейилади:

Хат кинотеатр хизматчиларининг умумий йиғилишида муҳокама қилинди. Сўзга чиққан кассир ва контролёрлар 22 июнь кечқурунги сменада ишлаган кассир М. Фузайлова ва контролёр М. Акбаровларнинг бу қилмишини қаттиқ қораладилар. Йиғилишда Фузайлова ва Акбаров ўз қилмишларига иқрор бўлиб, бу ишларни бошқа қайтармасликка сўз беришди. Акбаров контролёрлик вазифасидан озод қилинди. Фузайловага эса қаттиқ виговор берилди. Кинотеатрда томошабинларга маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш чора-тадбирлари белгиланди.

УСТЮРТНИНГ ПЎЛАТ ДАРЁЛАРИ

Қўнғиротдан Устюрт орқали ҳаракат қиладиган составларга «сув» деб ёзилган темир йўл цистерналарини улаш тўхтатилди. Уларнинг ўрнини биринчи навбати ишга туширилган 60 километрли пўлат водовод босади. Насослар Амударё сувини тиндиргичлардан 40 метр баландликка кўтариб беради. Бу ердан қувур орқали шимолга Кулсари станциясига соатига 120 куб метр ичимли сув ўзи оқиб боради.

Водопровод қувури Қўнғирот — Бейнов янги темир йўли ва Ўрта Осиё—марказ магистрал газ қувури билан параллел қурилди. Водопровод қувури саккиз станцияни ва темир йўлчиларнинг поселкаларини тўртта кучли компрессор станциясини ҳамда газчиларнинг поселкасини сув билан таъминлайди. Квартираларга иссиқ, совуқ сув келади.

Устюрт пўлат дарёси узоққа қатнайдиган Ашхобод— Москва ва Душанбе — Москва пассажир поездларини Устюртнинг ўзида сув билан тўлдириш имконини берди.

Ҳозир Қўнғиротда бош тозалаш иншоотлари комплекси қурилиши тугалланай деб қолди. Бу ерда ҳар бирига олти минг куб метр сув сиғадиган иккита усти ёпиқ темир бетон тиндиргич қурилди. Сувни механик, химик ва биологик тозалашни махсус цехга ўрнатилган автомат установкалар бажарди. Насосларнинг қудратли батареяси Амударё сувини Устюрт платосига тўхтовсиз юбора олади.

Бу иншоотларнинг ишга туширилиши билан Устюрт сунъий дарёсининг оқими кескин ортади. Лойиҳага биноан сувнинг ортиқча қисми чорвачилик ва боғдорчиликка сарф қилинади.

(ЎзТАГ).

Жонажон республикамизда

ЎЗАРО МАНФААТЛИ ДЎСТЛИК

Фарғона ёғ-мой комбинатига шелушиль—сепаратор цехининг реконструкция қилиш учун мўлжалланган ускуналарнинг дастлабки туркуми келтирилди. Агрегатлар Фарғона озиқ-овқат саноати ходимларининг буюртмасига биноан Эрнест Тельман номли Магдебург машинасозлик заводи ишчилари томонидан тайёрланган.

Фарғона ёғ-мой комбинати ишчиларини Германия Демократик Республикаси машинасозлари билан кўп йиллик дўстлик алоқалари боғлаб турибди. Улар чигитни қайта ишлайдиган технология линияларини биргаликда такомиллаштирмоқдалар. Биргаликдаги ҳамкорлик туфайли тукли уруғларни қайта ишлайдиган механизациялаштирилган технология линияси яратилди. Бу линия корхонада ҳозир ишлаб турган линиядан қарийб икки баравар унумли.

Германия Демократик Республикасининг машинасозлари учун ўзига хос экспериментал база бўлиб қолган Фарғона ёғ-мой комбинати цехларида яқинда Магдебург технологлари ва конструкторларининг бир группаси бўлишди. Улар кам тукли чигитни қайта ишлайдиган иккита технология линиясининг иши билан батафсил танишдилар. Фарғоналикларнинг барча тавсиялари Урта Осиё республикаларининг ёғ-мой корхоналари буюртмаси бўйича немис мутахассислари тайёрлаб берадиган ускунанинг янги лойиҳаларида ҳисобга олинади.

ИККИНЧИ ЭНЕРГОБЛОК МОНТАЖ ҚИЛИНА БОШЛАДИ

ШИРИН. Темирйўлчилар Сирдарё ГРЭСининг иккинчи энергоблоки қурилиш майдонига махсус платформа келтиришди. Унда 300 минг киловатт қувватли генераторнинг 200 тонналик статори бор эди. Кучли кўтаргич кранлар ёрдами билан статор дарҳол машина бўлимидаги фундаментга ўрнатилди. Унинг ёнидаги майдонда Геннадий Максимовнинг монтажчилар бригадаси трубинанинг йирик деталларини йиға бошлади. Буғ қозони тўла суръатлар билан йиғилмоқда.

Монтажчилар коллективи станциянинг иккинчи энергоблокидаги ҳамма ишларни ноябрь бошларида — белгиланган муддатидан бир ой олдин битиришга қарор қилди.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Хивадаги «Ичанқалъа» давлат тарих-архитектура музей-заповедннгининг илмий ходимлари Берунийнинг 1000 йиллигига бағишланган кўчма виставка тайёрлашмоқда.

СУРАТДА: музей-заповедник илмий ходими Нурмат Шеров виставка кўргазмаларини тайёрламоқда.

Қ. Отаев фотоси, (ЎзТАГ).

НАМУНАЛИ ДАЛА ШИЙПОНИ УЧУН

УРГАНЧ. Хоразм областининг барча районларида дала шийпонларини обод қилиш, пахтакорларга хизмат кўрсатишни уюштириш масалалари юзасидан кўргазмали семинарлар ўтказилди. Партия ташкилотларининг секретарлари, қишлоқ советларининг раислари, район, партия, совет ва комсомол органларининг вакиллари Хива, Гурлан, Боғот районларидаги энг яхши колхоз дала шийпонларининг тажрибасини ёйишда ёрдам бердилар. Шинам дала шийпонларида ошхоналар очилган, дам олиш хоналари, кутубхоналар бор. Дала меҳнатчилари учун душхоналар, спорт майдончалари ташкил қилинган. Бу ерда «Жанговар варақа»лар чиқарилмоқда, социалистик мусобақанинг бориши мунтазам равишда ёритилмоқда.

ЁШ ҲУНАРМАНДЛАР ОТРЯДИ

УРГАНЧ. Хивадаги 23-қишлоқ ҳунар-техника билим юртини халқ ҳунармандчилиги усталарининг биринчи отряди битириб чиқди. 20 ўсмир ўқишни тамомлади. Уларга амалий санъат сирларини ўргатганлар орасида машҳур наққошлар сулоласидан уста Одамбой Бобожонов бор. 69 ёшли Сафо Боғбеков ёшларга Хива наққошлик мактаби усулларини ўргатди. СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ва мамлакатимизнинг бир қанча музейларида намойиш қилинаётган асарларнинг муаллифи мисга зарб қилувчи Мадраим Отажонов болаларни пўлат «қалам» билан металлда ажойиб композициялар яратишга ўргатди.

Хивалик усталарнинг ворислари жонажон шаҳарларида қадимий ёдгорликларни тасвир этишда ҳамда бадиий буюмлар ишлаб чиқарадиган корхоналарда меҳнат қиладилар.

(ЎзТАГ).

● К И Н О

Кинофестиваль — ижод синови

Кинофестиваль санъат байрамидир. Шу билан бирга, у кўплаб талантларнинг кўрик-мусобақаси бўлиб, томошабинлар билан юзма-юз учрашувларга, ўзаро ижодий фикр олишувларига имкон беради. Шу йил июнь ойида бўлиб ўтган III Фарғона кинофестивали буни яна бир бор намойиш қилди. Гўзал Фарғона учинчи марта кинохужжатчилар, мультипликациячилар, «нашатар»чилар ва телевизион кино аҳлларининг анъанавий кино марказига айланди.

Шаҳарнинг энг чиройли замонавий «Нурхон» кинотеатрида кинофестивалнинг расмий очилиш маросимидан кейин «Л. И. Брежнев Тошкентда» ва «Санъатга фидо умр» фильмлари намойиш қилинди.

Кинотеатр биноси пештоқида кўзга яққол ташланиб турган «Нурхон» ёзуви билан «Санъатга фидо умр» фильми номланишида қандайдир ҳамоҳанглик ва узвий боғланиш ҳис этдим. Мазкур фильм, ёзувда ва текстда қайд этилганидек, СССР халқ артисти М. Турғунбоевага ва у ташкил этган «Баҳор» Давлат ансамблига бағишланади. Фильмда Мукаррама Турғунбоева фаолияти ижодкорларнинг диққат марказида туради, шу асосда ўзбек аёли босиб ўтган, Октябрдан чароғон ҳаёт йўли кинематографик тасвир воситалари ёрдамида тадқиқ ва талқин этилади.

Фильм эпизодларидан бирида М. Турғунбоевани қадрдон Фарғонага ташриф буюрганда, яқин қариндошлари даврасида кўрамиз. Синхрон съёмка қаҳрамонни ўз овози, интонацияси ва табиий кечинмалари билан кўз олдимизга келтиради, унинг характерини, индивидуал қиёфасини очишга ёрдам беради. Ким эди? Ким бўлиб етишди?! Санъаткорнинг шахсий ҳаёт йўли, ижтимоий фаолияти ва порлоқ қисмати тимсолида бутун ўзбек хотин-қизларининг қисматидан ва истиқболидан ҳикоя қилувчи ўткир публицистик экран қиссаси билан танишамиз. Мазкур фильм сценарий автори В. Комиссаржевский, режиссёр М. Қаюмов, оператор Д. Салимовнинг ҳамкорликдаги ижодий ишлари самарасидир.

Кинофестиваль конкурс программасидаги ранго-ранг мавзулардаги фильмлар кинематографчиларимиз составини талантли ёшлар ҳисобига бойиб бораётганлигини, улар ижодида даврнинг муҳим масалалари кенг кўламда қамраб олинаётганлигини кўрсатди, энг муҳими, ижодкорларнинг диққат марказида замондошимиз образи ва маҳорат масалалари турганлиги равшан бўлди.

Автор-оператор Б. Мамажоновнинг «Металл лавҳаси» ва режиссёр Т. Каипов, оператор Ш. Маҳмудовнинг «Қизғин соат» фильмлари ишчи мавзуига бағишланади. Ҳар икки фильм авторлари бу мавзуга ўзларига хос нуқтаи назардан ёндошадилар. Б. Мамажоновни ҳаётий материални бадиий идрок этиш кўпроқ қизиқтиради. Кинокамера металлургия заводидаги пўлат қуйиш жараёнини, ишчи ҳунарманд қўлларининг яратувчилик мўъжизаларини, оловли касб эгаларининг меҳнат поэзиясини шоирона кўз билан кузатади. Фильм ғояга ҳамоҳанг мусиқий йўналиши ва ғоят томошавий тасвирий материалига кўра меҳнат ва меҳнат кишиси мадҳияси кишига бадиий-эстетик завқ бағишлайди.

«Қизғин соат» фильми қаҳрамонлари — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Нуриддинов ва СССР Фахрий металлурги В. А. Зайцев ҳам авжи иш устида, ўзаро социалистик мусобақа шартномасига имзо чекиш пайтида суратга олинадилар. Бунга синхрон съёмка ўринли татбиқ этилади: мусобақадош прокатчилар ва пўлат қуювчилар бригадалари бошлиқларининг ўз овозларини эшитамиз. Улар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олганликларини, социалистик мусобақани меҳнат унумдорлигини ошириш воситаси деб билганликларини бизга, томошабинларга маълум қиладилар. Бундай мусобақада қайси бригада ғолиб чиқишидан қатъий назар, оқибат меҳнат унумдорлиги ортади, бутун коллективнинг иш планини муддатидан олдин бажаришига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади. Шу тариқа, тилга олинган фильм ажойиб замондошларимизнинг маънавий дунёсига йўллайди ва чинакам қаҳрамонлар билан яқиндан таништиради. Ишчи мавзуига бағишланган бир қатор фильмлар учун Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси Ўзбекистон ССР кинематографчилар союзининг махсус дипломи ва совринн билан тақдирланди.

Кейинги йилларда мазкур киностудияда талабга жавоб берадиган илмий-оммабоп кино намуналарини яратиш борасида самарали ишлар қилинди. «Саҳро — ҳаёт майдони» (режиссёр Е. Дормосоглу, оператор Б. Мамажонов), «Энтомофаглар — ҳосил ҳимоячилари» (режиссёр Р. Раҳимбоев, оператор Э. Шоюнусов, махсус съёмка оператори Шукурова), «Сел, тўхта» (режиссёр С. Давлатов, оператор Ў. Ризаев), «Тошкент—1, Тошкент-2, Тошкент—3» (режиссёр Е. Дормосоглу, оператор М. Исмоилов), «Ёнғоқ ёмғири» (режиссёр Р. Раҳимбоев, оператор Т. Рўзиев) каби илмий-оммабоп фильмлар фан ва қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларини қамраб олади ва шу куннинг актуал масалаларига бағишланади. Бу фильмлар бизни табиат, ҳайвонот, ўсимликлар оламига йўллайди, фандаги янгиликлар республика олимларининг катта аҳамиятга эга тадқиқотлари ҳақида жонли ҳикоя қилади, томошабинларнинг тасаввурини бойитиб, эстетик жиҳатдан ҳар томонлама тарбиялашга хизмат қилади. Конкурс программасидаги илмий-оммабоп фильмлар орасида «Саҳро — ҳаёт майдони» энг яхши илмий-оммабоп фильм деб топилди.

Эски иллатларга қарши муросасиз курашда, баъзи ишёқмас, текинхўрларни аёвсизлик билан фош этишда «Наштар» ҳажвий кино журнали жанговар вазифани бажармоқда. Ҳажвий киножурнал ўз композициясига кўра айбнома, бадиий тўқима сюжетлардан ташкил топиб, турли мультипликация кўринишларини ҳам ўз ичига олади, ўз ғоявий йўналишига кўра республика ижтимоий ҳаётининг турли масалаларига фаол муносабат билдиради. Киножурнал авторлари орасида Саид Аҳмад, Сами Абдуқаҳҳор, Учқун Назаров, Зиновий Рибак, Олег Сидельников каби ёзувчи, журналистларни, М. Краснянский, А. Мукаррамов, Травицкий каби операторларни, айниқса кинорежиссёр Ғ. Шермуҳамедов хизматларини қайд этамиз. Кинофестивалда энг яхши ҳажвий киножурнал деб топилган «Наштар»нинг 44-сонида айрим чайқовчиларга қарши курашда жамоат органларининг актив фаолияти хозиржавоблик билан ёритилади. Кинокамера воқеаларга бефарқ қарамайди, у айбдорлар башараларини ўткир ҳажв остига олади, улар қилмишларини кенг омма муҳокамасига хавола этади.

«Ўзбекфильм» киностудиясида бир гуруҳ мультипликациячилар ҳам жиддий ижодий иш олиб бормоқдалар. «Қиш эртаги», «Ким сеҳргар» ва «Кичкина деманг бизни» каби фильмлар республика мультипликация фильми жанрининг равнақ топаётганлигидан, бадиий-эстетик савияси йилдан-йилга юксалиб бораётганлигидан ёрқин далилдир. Айниқса, тилга олинган кейинги фильм (режиссёр Т. Камолова) халқ эртаги асосида ишлаганлиги ва мавзунинг ҳал этилишига кўра яхши таассурот қолдиради. машаққатли жанрда эришилган жиддий муваффақият ҳисобланади. Биз ижодкорлардан, хусусан, кичкинтойларга бағишланган ғоявий юксак мультипликацион фильмлар кутамиз.

«Ўзбектелефильм» ижодий уюшмаси ҳам дастлабки одимлари билан танила бормоқда. Кинофестиваль конкурсида чорвадорлар фаолияти ҳақидаги «Қоракул» (режиссёр А. Қосимов) фильми энг яхши ҳужжатли телевизион фильм деб топилди. Шунингдек, ёш кинорежиссёр Р. Шерматов яратган «Бўзсув шодаси» деган телевизион ҳужжатли фильм энг яхши дебют фильм совринини олишга муваффақ бўлди. Фильм республика энергетикаси равнақи ҳақида ҳикоя қилади.

Кинофестивалда энг яхши ҳужжатли фильм учун диплом «Олтин Бенгалия» фильмига берилди. Фильм СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати, кинорежиссёр М. Қаюмов ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Т. Нодиров ва Д. Салимовлар томонидан суратга олинган. Ижодкорлар фильм ишлаш муносабати билан ёш Бангладеш Халқ Республикасида икки ой давомида ижодий сафарда бўлдилар. У ерда кенг кўламда съёмка ишларини олиб бордилар, ижтимоий-сиёсий, маданий ҳаёт кўринишларини, халқ парламентларига сайловлар кампаниясини кинолентaларга туширдилар. Репортаж усулида олинган кадрлар ҳали ибтидоий жамоа тартиби мавжуд узоқ райондаги деҳқон турмуши манзараси, тошбақани муқаддас билиб, сиғинган аёллар удуми ҳам, сут учун навбат кутган оч-наҳор муштипар оналар ва гўдаклар ҳам, ниҳоят уруш вайрон қилган мамлакат экономикасини тиклашга ва халқчил давлат қуришга отланган кўп миллионли халқ оммасининг қудратли ҳаракати ҳам бирма-бир кўз олдимиздан ўтади. Айниқса, республика мустақиллиги йўлида ҳалок бўлганлар хотирасини эслаш куни муносабати билан халқ намойишлари кўринишлари муҳрланган кинокадрлар томошабинни тўлқинлантириб юборади.

Муҳими шундаки, кинохужжатчилар ҳаётдаги социал ўзгаришларни, янгиликларни совет санъаткори кўзи билан объектив равишда кўрсатадилар. Автор М. Қаюмовнинг ўз тилидан жонли ҳикояси ўткир публицистик мазмун билан суғорилади ва фильмга лирик ҳарорат бағишлайди.

Кинофестиваль ҳужжатли, илмий-оммабоп ва телевизион кино, шунингдек, мультипликация ва ҳажвий киножурнал соҳасида катта муваффақиятларни кўрсатди, бу соҳадаги энг яхши намуналарни омма ўртасида кенг тарғиб этишга имкон берди.

Партия ва ҳукуматимизнинг совет кинематографиясини янада ривожлантиришга қаратилган тарихий қарорлари республика зиммасига янада масъулиятли ва шарафли вазифалар юклайди, маҳоратни тинмай ошириб боришни, ижодда чуқур ғоявийликни тақозо этади. Кинематографчиларимизнинг кинофестиваль якунларидан тегишли хулосалар чиқариб олишларига ишончимиз комил.

Борий ХАСАНОВ,
санъатшунослик фанлари кандидати.

Ўзбекистон Фанлар академияси кибернетика институти илм аҳли республикамиз халқ хўжалигига оид кўпгина масалаларни ишлаб чиқиш устида кенг кўламда илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Бу ишда энг замонавий электрон ҳисоблаш машиналардан кенг қўлланилади.

СУРАТДА: институт қошидаги ҳисоблаш марказининг ёш ишчан оператори Мамлакат Абдуллажонова Минск-22 ҳисоблаш машинасида ҳисоблаш ишларини олиб бормоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

Уй бекалари, сизлар учун

ФОИДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

▲ Идишдаги балиқ ҳидини кетказмоқчи бўлсангиз, уксус ёки совуқ сувда совутиб ювинг.

▲ Қиздираётган ёғ сачрамаслиги учун унга озгина миқдорда туз сепиш кифоя.

▲ Пирог қотиб қолмасин десангиз, уни сопол идишга солиб, устидан салфетка ёпиб қўйинг.

▲ Сутни қайнатганда куйса, мазасини бир чимдим туз ростлайди.

▲ Шўрва тайёр бўлганда шўр бўлиб қолса, уни тўғрилаш мумкин. Бир стакан ун ёки гуручни тоза докага солиб, уни шўрвада бир қайнатиб оласиз. Ун ва гуруч шўрни тортиб олади.

Б. Совтова тўплаган.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ

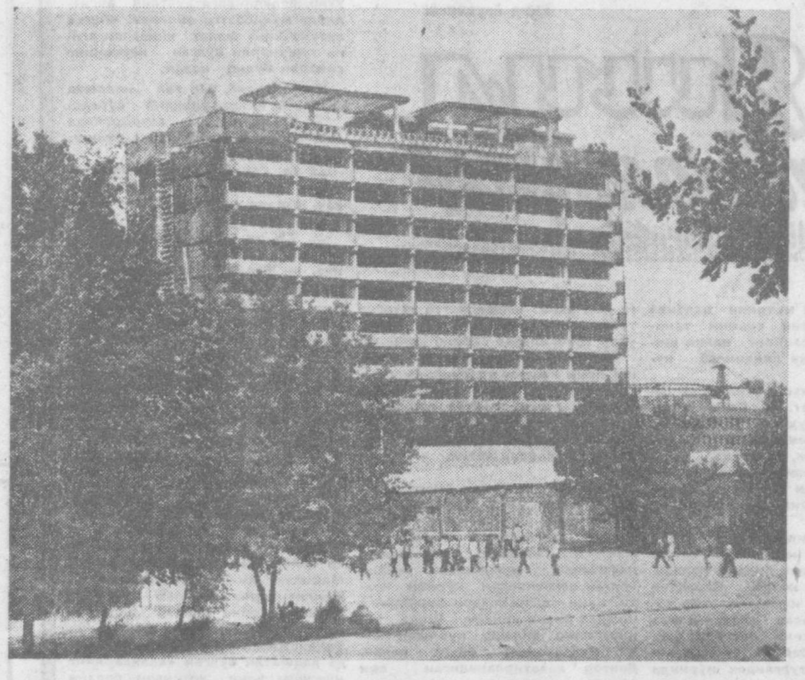

СУРАТДА: шаҳримизнинг Навоий кўчасида бунёд этилаётган «Ёшлар уйи». Бу ажойиб кошона қошида томоша зали, ёшлар кафеси, никоҳ саройи кабилар бўлади.

Донолар **БИСОТИДАН**

ҲАЁ ҲАҚИДА

Ҳаё деб ишда, сўзда адабни риоя қилмакни айтилур. Ҳаё дилни равшан қиладурган бир нурдирки, инсон ҳар вақт шул маънавий нурнинг зиёсига муҳтождир... Иффатнинг пардаси, виждоннинг ниқоби ҳаёдир.

Шунинг учун ҳар бир ҳаракатимизда, сўзимизда ҳаёни қўлдан бермаслик лозимдир. Ҳаё пардаси ила ўралмиш инсонларнинг иффат пардаси йиртилмасин. Бу чодир шундай муборакдуркм, анча-мунча шундай хатоларни беркитиб йўқ қилур.

Ибн Сино ҳаким: «Инсонда доим турадиган ҳусн ва латофат ҳаё ила иффатдир. Ҳаёсиз юз жонсиз жасад кабидир» демиш.

Суқрот ҳаким: «Хотунларнинг энг гўзали ҳаё ва иффат пардасига ўралганларидур» демиш.

Ҳаё, номус, имона далилдур,
Ҳаёсиз, доимо хору залилдур.
Уялма маърифат ҳосил қилувдан,
Маорифсиз кишилар мурда дилдир.

Абдулла Авлонийнинг «Гулистон ёки аҳлоқ» рисоласидан.

РАҲБАРЛИК САНЪАТИ ҲАҚИДА

Энг қийин санъат — бу бошқариш санъатидир.

К. ВЕБЕР.

Бошқариш — олдиндан кўра билиш демакдир.

Э. ЖИРАРДЕН.

Кўриш осон, башорат қилиш қийин.

В. ФРАНКЛИН.

Вазифангиз одамларни бошқариш бўлса, улар билан одамчасига гаплашишингиз керак.

М. КАЛИНИН.

Нафсиз нарса эъзозга арзимайди.

Н. ЧЕРНИШЕВСКИЙ.

М. Шомансуров тўплаган.

ВДРда УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ

ХАНОЙ. ТАСС мухбири В. Бурбулис хабар беради:

Ҳозирги кунда Вьетнам Демократик Республикасининг шаҳар ва қишлоқлари жуда катта қурилиш майдончасига айланган. Тинч бунёдкорлик меҳнати етти ойдан буён давом этмоқда. Уруш натижасида вайрон бўлган ВДРнинг уй-жой фондини тиклаш соҳасида ҳозирдаёқ дастлабки муваффақиятларга эришилди.

Чунончи, Шимолий Вьетнамнинг барча аҳолисини бошпана ва энг зарур турмуш шароитлари билан таъминлашдан иборат асосий вазифа ҳал қилинди. Ўтган олти ой мобайнида мамлакатда узоқ вақт фойдаланиш учун мўлжалланган олтмиш минг квадрат метр уй-жой қурилиб фойдаланишга топширилди. Қурувчилар оғир бомбардимон вақтида зарар кўрган саҳни ярим миллион квадрат метр ғиштли уйларни ҳам ремонтдан чиқардилар.

ВДР пойтахти — Ханойда, Хайфон, Намха, Тхань-Хоа ва бошқа шаҳарларда вьетнамлик қурувчилар ўзларини совет ҳамкасбларидан қабул қилиб олган бир қаватли ва беш қаватли уйларни йирик блоклар билан қуриш методини биринчи марта қўлладилар. Уй-жой қурилиши соҳасида Совет Иттифоқининг тажрибаси вьетнамлик дўстларга қўл келди. Ҳозир ВДРнинг ҳар бир вилоятида йирик блокли усулда уй қуришга ихтисослашаётган қурувчилар бригадалари тузилган.

Хиквонг жамоасида 32 синфга мўлжалланган янги мактаб биноси рекордли қисқа муддатда қурилди.

Планетамиз **ЯНГИЛИКЛАРИ**

Ленининг улуғ иши йўлида

СОФИЯ. (ТАСС). «Отечествен фронт» газетаси эълон қилган редакцион мақолада бундай дейилади:

Инсоният мустаҳкам тинчлик ва тинч ҳамкорлик палласига қадам қўймоқда. Бу палла ўзининг атоқли сиёсий арбобларини вояга етказмоқда. Тинчлик ишида энг катта хизмат қилган одам ким эканлигини аниқлаш учун халқнинг фикри сўраладиган бўлса, Леонид Ильич Брежнев ҳеч шубҳасиз ғолиб чиқади. Аслини олганда, «халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотини Л. И. Брежневга халқаро Ленин мукофотлари комитетигина эмас, шу билан бирга бутун миннатдор инсоният ҳам берди, — дейиш мумкин.

Тарихни халқ яратишини биз, марксчилар яхши биламиз. Бироқ, модомики, инсоният иккинчи жаҳон урушидан кейин биринчи марта ўзининг тинч келажагига умид билан назар ташлаётган экан, бунинг учун у дунёда Совет Иттифоқи, Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси, социалистик ҳамдўстлик мавжудлигидан миннатдор бўлиши керак. Коммунизм ғоялари йўлида жипслашган коммунистларнинг ва уларнинг иттифоқчиларининг ана шу буюк коллективида ўзининг мардлиги ва дадиллиги билан, вазминлиги ва салобати билан ҳаммани қойил қолдираётган инсон ҳормай-толмай ишлаётганлиги билан бахтиёрмиз ва фахрланамиз. Бу инсон — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневдир..

Биз Леонид Ильич Брежневнинг фазилатларини, унинг зўр принципиаллиги, изчиллиги, серғайратлигини, ғоят инсонийлигини кўпдан бери биламиз. Аммо, бу фазилатлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ғарб мамлакатларига ва аввало, АҚШга қилган визитлари вақтида айниқса яққол намоён бўлди. Унинг салобатли дадиллигида дунё улуғ партиянинг, улуғ давлатнинг улуғворлиги ва кучини кўриб турибди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг иши услубида биз Владимир Ильич Лениннинг совет коммунистларига ва бутун дунё коммунистларига васият қилган иш услубини кашф этамиз. Ленин партияси ва партия барпо этган Совет Социалистик Республикаларининг Иттифоқи Ленин номини дилга жо қилиб, партия раҳбарлари билан бирга совет халқининг ва барча халқларнинг бахт-саодати йўлида яшаб, яратиб ва курашиб келмоқда. Мустаҳкам тинчлик ва тинч ҳамкорлик сари тарихий бурилиш ясалаётган айни бизнинг давримизда совет давлатига ва унинг ташқи сиёсатига тинчлик принципларини негиз қилиб олган улуғ Ленин иши янада яққолроқ порламоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев қаерда гапирмасин, КПСС XXIV съездининг, бутун Ленин партиясининг, бутун совет халқининг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг овози янграмоқда, КПССнинг тинчлик программаси ҳозирги шароитларда Лениннинг тинчлик принципларини давом эттириш ва ривожлантиришнинг ўзгинасидир.

Халқаро муносабатлар Октябрь революцияси давридан то шу кунгача социализм қаттиқ туриб ҳимоя қилиб келган принципларгагина асосланиши мумкинлиги энг катта капиталистик мамлакатлар тан олишга мажбур бўлган ҳозирги тарихий бурилишни юзага келтириш учун Ленин партияси, совет халқи, кейинроқ эса унинг ғоядош қардошлари эллик йил мобайнида тинимсиз кураш олиб бордилар. Гарчи бу жараён эндигина бошланган, ҳали бу жараён мустаҳкам ва муқаррар тус олиши учун узоқ вақт сабот билан кураш олиб бориш керак бўлса-да, шу жараён бошланганлигининг ўзи Ленин ғояларининг, Ленин партиясининг жаҳон социализмининг буюк тарихий ғалабасидир. Ҳақли ва муносиб равишда инсоният бу бурилишни Леонид Ильич Брежнев номи билан боғламоқда. Чунки у совет партия раҳбарлигига бошчилик қилиб, уфқни ҳозиргидек ёриштиришга эришмоқ учун зўр куч-ғайрат ва омилкорлик, ақл-заковат ва донишмандлик, ленинча донолик ва изчиллик сарфлади.

Ҳозир ўртоқ Л. И. Брежнев ўзининг курашдош ўртоқларидан, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги кўп миллионли коммунистлар ва меҳнаткашлар армиясидан, бутун жаҳон тараққийпарвар жамоатчилигидан қутловлар олиб турибди. Биз ана шу буюк муборакбодликда ўртоқ Л. И. Брежневга бизнинг партиямиз, халқимизнинг қардошлик сўзини, унинг социализм ва тинчлик учун, шу жумладан бизнинг гўзал Болгариямиз учун ҳам қилган ҳамма яхшиликлар эвазига бизнинг меҳр-муҳаббатимиз ва миннатдорчилигимизни ҳам ҳис этишини истаймиз.

Биз ўртоқ Л. И. Брежневни юксак мукофот билан табриклар эканмиз, шу тариқа улуғ партияни, унинг бош Секретарини ва жаҳонни бутун дунёда тинчлик сари бошлаб бораётган давлатни муборакбод этамиз.

Венгриянинг жанубидаги Дьюме балиқчилик кооперативининг аъзоларидан бири Кёрёш дарёсидан вазни 4 пуддан ошиқроқ бўлган «олтин балиқ»ни тутиб олишга муваффақ бўлди.

МТИ — ТАСС фотоси.

Кураш кучайиб бормоқда

РИМ. (ТАСС). Италия меҳнаткашлари тирикчилик қимматлашиб бораётганлигига, ишсизлик авж олаётганлигига қарши, янги меҳнат шартномаларини тузиш учун, ҳукуматнинг мамлакат бошидан кечираётган жиддий иқтисодий социал танглигини тугатиш йўлида зарур чоралар кўриши учун кескин курашни давом эттирмоқдалар.

Базиликата вилоятида батраклар ва чоракорлар нарх-навонинг кўтарилишига чек қўйишни талаб этиб забастовка ва оммавий намойишлар ўтказмоқдалар. Флоренцияда тирикчиликнинг қимматлашувига қарши норозилик хатига 20 минг имзо тўпланди. Казертада пенсияларнинг оширилишини талаб этган аризага имзо тўплаш давом этмоқда.

Неаполь вилоятидаги батраклар ва қишлоқ хўжалик ишчиларининг узоқ давом этган кураши ғалаба билан тугалланди. Улар ер эгаларини янги меҳнат шартномаларини имзолашга мажбур қилдилар.

Бриндизи вилоятининг батраклари касаба союзларининг ташаббуси билан 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Ер эгалари янги меҳнат шартномаси тўғрисидаги музокараларни пайсалга солганлигига қарши норозилик билдириш юзасидан ана шу забастовка уюштирилди.

Ҳамкорлик кенгаймоқда

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Бразилиянинг Сантус портига Бразилия Совет Иттифоқидан сотиб олган энергетика ускуналарининг навбатдаги туркуми келтирилди. Бу ускуналар Паранапанема дарёсида барпо этилаётган «Капивара» гидроэлектростанцияси учун мўлжалланган.

«Жорнал ду Бразил» газетаси совет ускуналарининг Бразилияга етказиб берилиши тўғрисида ҳикоя қилиб, мамлакат учун гидроэнергетика қурилишида бой тажрибага эга бўлган Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик ривожланиб бораётганлигининг муҳим аҳамиятини таъкидлайди.

(ТАСС).

БХИЛАИДАН БОКАРОГАЧА

Марказий Ҳиндистоннинг нақ юрагида, қадимги содда эритиш печлари бизнинг кунларимизгача сақланиб қолган ерда жойлашган Бхилаи металлургия комбинати янги Ҳиндистон рамзи, Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигининг рамзи бўлиб қолди. Шунингдек Бхилаи ҳинд металлургларининг янги авлоди: инженерлар, техниклар ва малакали ишчилар таълим олган ўқув маркази ҳамдир. Улар Совет мутахассисларидан ўрганган билим ва тажрибаларини ҳозир Совет Иттифоқининг ёрдами билан янги металлургия комплекси қурилаётган Бокарода муваффақиятли қўлланмоқдалар.

«Бокаро стил лимитед»нинг бош директори М. С. Лал бу икки корхона қурилишининг шароитларини таққослаб шундай деди:

— Бхилаида энг юқори даражадаги совет мутахассислари группаси ишлади. Ҳинд инженерлари улардан кўп нарсани ўргандилар. Бхилаи тажрибаси Бокародаги комбинат қурилишининг лойиҳасини амалга оширишда жуда катта роль ўйнаяпти. Ҳозир биз синалган йўлдан бормоқдамиз.

Бхилаи Бокарога бориладиган йўлни ёритувчи машъални ёқди. У Бхилаидаги заводга нисбатан янада мураккаброқ техника билан жиҳозланган йирикроқ корхона бўлади. Унда Совет металлургиясининг энг яхши ютуқлари фойдаланилади. Бироқ Бхилаидагидек Бокарода ҳам бир нарса ўзгармай муҳим бўлиб қолади — бу совет мутахассислари билан ҳинд инженер, техник ва ишчилари ўртасидаги дўстона ҳамкорликдир.

М. С. Лал совет мутахассислари ҳақида гапирар экан:

— Амалда биз улар билан ягона коллективни ташкил этганмиз. Бокарода ҳам шундай бўлиб қоляпти. Совет мутахассислари лойиҳанинг техникавий томонига раҳбарлик қилмоқдалар. Ишнинг маъмурий томони эса тўлалигича ҳиндлар қўлида. Бу фақат меҳнат тақсимоти, холос. Чунки лойиҳани амалга ошириш биргаликда олиб бориляпти. Бу ерда ишнинг «совет қисми» ёки «ҳиндлар қисми» деган тушунчалар йўқ. Биз биргаликда қарор қиламиз ва биргаликда ишлаймиз, деб қайд қилди.

Домна печлари қурилишининг раҳбари Х. С. Гундаппа М. С. Лалнинг фикрига тўла қўшилади.

— Мен 1965 йили бу ерга келганимда атрофда бир неча қишлоқ бор эди, холос. Деярли ҳеч қандай қулайлик йўқ эди. Лекин бу совет мутахассисларини чўчитолмади. Улар учун бу ўзимиз учун қилинаётган ишдек эди. Совет инженерлари билан бизнинг кишиларимиз ўртасида тўла ҳамфикрлик ва ишонч ҳукм суради.

Ҳиндистонни социал-иқтисодий қайта қуриш ишида Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигининг қандай катта роль ўйнаётгани ҳақида биргина оддий фактга қараб фикр юритиш мумкин. Мустамлакачилар мамлакатимиздан чиқиб кетгач биз ташқи дунёга ҳамма нарсада тобе эдик. Ҳатто ёзадиган пат, тўғнағич ва игналарни импорт қилардик. Ҳозир Бхилаи ва Бокаро металларидан локомотив, самолёт, автомобилларни ишлаб чиқарибгина қолмай, балки экспорт ҳам қиляпмиз.

Аҳмад АББОС,
ҳинд ёзувчиси.
(АПН).

● *Осиё ва Африка ёзувчилари Олмаота конференцияси олдидан*

Хўжа Аҳмад АББОС,
ҳинд ёзувчиси.

Яшил автомобиль

Муаллима Шила мактабдан чиқиб, автобус бекатига томон йўл олди, бора туриб бурчакдаги киоскадан журнал олмоқчи бўлди. Шанба куни эди. Якшанба кунлари Шила тўшакда ағанаб журналми, китобми ўқишга одатланганди. Бу машғулот унча кўнгилли бўлмаса ҳамки, бошқа нима ҳам қилсин, шу тарзда дам олишга кўникқан эди.

Шила салкам ўттиз ёшда. У айтарли чиройли эмас, лекин ёқимтойгина юзи, келишган нозик гавдаси ҳамкасбларининг диққатини тортган, кўпгина бўйдоқлар унинг қўлини сўраган эдилар. Шила эса одамлардан ўзини четга олар, мактабдан бўшаган соатларини муаллимлар ётоқхонасидаги ўз хонасида ёлғиз ўтказар эди. Ҳаётида кўнгилли — романтиқ ҳеч нарса қолмаган, вақтни сал хушроқ ўтказиш учун журнал, китоб саҳифалаб, журналлар тўлиб чиқаётган ҳар хил олди-қочди воқеаларни ўқирди.

Шиланинг бу тарзда ўтаётган ҳаёти кўп гап-сўзларга сабабчи бўлган. Бировлар аллақачон ўлиб кетган севгилисига садоқатини сақлаш учун эрга тегмайди деса, бошқа биров эри бошқа қиз билан кетиб қолган, ўшанинг аламига эрга тегмай юрибди, дерди. Шила бу миш-мишларга парво қилмасди. Ҳар хил гапларга осойиштагина жилмайиб қўяр, юрагини ҳеч кимга очмасди. Қизнинг қалби кимгадир муштоқ, нимагадир мунтазир эди...

Киоска олдида одам кўп — оқшомги газета олиш учун навбат кутишяпти. Шила янги журналларни бир кўздан кечирмоқчи бўлди, одам кўп бўлса ҳам, навбат кутиб турди: бошқа шошиладиган иши йўқ эди. «Борадиган жойим йўқ, — деб ўйлади у, юзида одатдагича табассум жилоланиб. — Ҳеч қаерда ҳеч ким кутмайди мени. Кўнглим нимагадир кутяпти-ю, ўзим ҳам билмайман!».

Одам камайди, Шила қараса, сотувчи янги. Оппоқ соқоли кўкрагига тушиб турадиган ҳазилкаш қувноқ чол қаёққа кетибди? У Шилага ҳазиллашиб: «Жудаям гўзал жононсан-а, ишқингда мендек йигит беором юрибдию, парво қилмайсан-а!» — деб куларди.

Шила янги сотувчининг қиёфасини кўзойнаксиз яхши кўролмади, лекин у танишдек, бир вақтлар худди тушида кўргандек сал иссиқ кўринди. Сотувчи ҳам зимдан синчиклаб қараётгандек туюлди унга. Қиз шошилиб кўзойнагини тақди, туман ичидагидек хира қиёфа бирдан тиниқ кўринаркан, у ҳайрон бўлиб қолди: наҳотки у ўн йилдан бери орзиқиб кутаётган, хаёлини мудом банд қилиб юрган киши шу бўлса? Ҳа, ўшанга ўхшаяпти, айни пайтда ўхшамаяпти ҳам... «Гопал!» — деб қувониб бақираёзди, лекин томоғига бирдан алланима тиқилгандек бўлди, фақат зўрға пичирлади:

— Гопал...

— Кечирасиз, хоним, янглишяпсиз, — деб эътироз билдирди сотувчи, — Мен Гопал эмасман. Оқшомги газета олмоқчимидингиз, ё янги журналлардан берайми?

У бир даста янги журнални суриб қўйди-да, бошқа харидорлар билан савдо қила бошлади.

Шила ҳайрон бўлиб турди, Гопаллигини инкор қилаётган бу одамга зимдан қараб-қараб журнал варақлай бошлади. Қизиқ, наҳотки янглишаётган бўлса? Шунча йилдан бери меҳрини қалбида сақлаб келаётган одамни танимадими? Кўзойнакнинг қалин шишаси орқали уни синчиклаб кузатди.

«Ҳа, Гопал эмас шекилли, — деди ичида ниҳоят. — Одам одамга ўхшайди! Жудаям ўхшамайди. Менинг Гопалим келишган, чиройли йигит эди, ҳамиша умид билан яшаб, қувноқ юрадиган киши эди, кўзлари қувонч билан чақнар, жилмайиб турарди. Бу эса...»

Шила алланималари билан Гопалга ўхшаб кетадиган сотувчига яна ҳижолат билан қаради, унга раҳми келди. Киоскачи афтидан жуда камбағал, оғир касал, оддий касал эмас — юзига ўлим ўз тамғасини босибди, бундан ўзи ҳам хабардор, иложсизлигини тушуниб тургандек кўринди у Шилага.

Дунёдан умиди узилган кишиларнинг ҳаётдан ҳафсаласи пир бўлиб, ҳамма нарсага лоқайд қарайдиган бўлади, лекин бу одамнинг қараши бошқачароқ эди.

Қашшоқлик ифлосликка олиб келади: йиртилиб кетган, анчадан бери ювилмаган кўйлаги ғижимланган, ранги ўчиб кетган, оқара бошлаган сочи таралмаган, соқоллари ўсиб юзларини қоплаган, қўллари ҳам кир.

«Э, худо, нимасини мен Гопалга, севгилимга ўхшатдим?» деб ўзидан ўзи ҳижолат бўлди Шила. Журнал танлади, олиб, уйга жўнамоқчи бўлди. Мана, яна бир янглишди. Сўнгги ўн йил ичида кўп янглишди у!

— Ҳақингизни олинг, жаноб, — деди қиз унга пул узатиб, — бирдан қўллари титраб кетди, унга чўзилган қўл яна гангитиб қўйди: ўрта бармоғидан кафтининг ўртасигача чўзилган яра изига кўзи тушди, қўлида шунақа яра изилик фақат бир одам бўлиши мумкин. Гопалнинг қўли эди у!

...Бахтиёр болалик кунлари Шилага жуда олисда қолиб кетгандек туюлди — барчаси йигирма йил эмас, йигирма аср бундан муқаддам бўлгандек. Ўшанда ўттиз еттинчи йилда у Лахор атрофида ота-оналари билан яшарди. Оилада бирдан-бир бола бўлган Шила ёлғизликдан кўп зерикарди. Янги уйга уларга қўшни бўлиб Гопалларнинг оиласи кўчиб келди. Икки оила иноқ бўлиб қолди, лекин болалар кўп вақтгача яқинлашолмадилар. Гопал ўн иккига кирган, новча бола эди, енгил атлетика, велосипед, сузиш билан шуғулланиб юрарди. Ўн яшар Шила яхши тарбияланган, сокин қиз эди. Мактабдан қайтиб катталар олдида ўтирар, бичиш-тикиш, тўр тўқиш, кашта тикиш билан шуғулланарди: онаси, келин бўладиган қиз шуларни яхши билиши керак, деб ҳисобларди.

Мактаб автобуси кунларнинг бирида бузилиб қолмаганида болалар бир-бирларига ҳеч қачон парво қилмаган бўлардилар. Гопалнинг отаси Шиланинг отасига, автобус тузатилгунча қизингиз ўғлимнинг велосипедида бора қолсин, ўғлим орқасида ўтқизиб олиб бориб, олиб келади, деб таклиф қилиб қолди. Гопалнинг ўзига бу гап унчалик ёқмади, бу қиз орқа ўриндиқда тўғри ўтира олармикин, йиқилса, мени уришиб ўтирманглар, деди. Биринчи куни Шила қўрққанидан, ваҳима босиб, болага қаттиқ ёпишиб олди, уни тортиб эгардан тушириб юборишига сал қолди. Лекин орадан кўп вақт ўтмай, шу тарзда мактабга бориб келиш иккаласига ҳам ёқиб қолди, ҳатто автобус тузалгандан кейин ҳам мактабга улар велосипедда бориб юришди.

Мактабга ярим соатда боришар, шу ярим соат ичида иккаласи роса гаплашар, Гопал ўгирилиб гап маъқуллаётган пайтларда Шила қўрқиб кетарди.

— Кўп қарайверма, Гопал, йиқилиб кетмайлик тағин, — дерди қиз.

Шиланинг хавотири бежиз эмасди — бир куни улар йиқилиб кетишди ҳам. Гопал, мени майса устида ўйналадиган хоккей командасига олишди, деб мақтанаётганди, муюлишдан чиқиб қолган велосипедни кўрмай қолди, икки велосипедчи бир-бирига шиддат билан урилди. Шила бақирганини билади, ҳушидан кетди. Касалхонада ўзига келди. Доктор хавотирланадиган ери йўқлигини, ҳеч қаери шикастланмаганини айтди. Лекин Шила ўзи тўғрисида ўйламас, Гопалга бирор гап бўлмаганмикин, деган хавотирда эди.

Таниш кулги овози уни беҳад хурсанд қилди, фақат қўли яраланган экан.

— Бармоғимни беш жойидан тикишди, — деб тушунтирди қизга у. — Бармоғим синибди. Унг қўлим шикастланганини чакки бўлди-да, якшанба куни ўйнай олмайман энди. Бир жиҳатдан яхши бўлди — кейинги ҳафта имтиҳонлар бошланади, мени энди озод қилишади..

— Гопал, — пичирлади Шила.

Киоска олдида ҳеч ким қолмаган эди, шунга қарамай, сотувчи атрофига аланглаб қараб, кейингина жавоб қилди:

— Ҳа, Шила.

Деман, Гопал экан-да. Унинг Гопали! Лекин, одам ҳам шунчалик ўзгариб кетадими!

— Аҳволинг яхшими? — деб сўради у, лекин бир вақтлар яхши кўриб, кўп йиллардан бери ҳамон унута олмай юрган шу одамни таний олмаганидан, иккиланиб-иккиланиб зўрға таниганидан ўзи ҳам ҳижолат тортиб кетди.

— Кўриб турибсан-ку, — деб жавоб қайтарди Гопал, фақир киоска билан кир кийимларига имо қилиб.

— Қачон бекитасан?

— Ҳозир бекитсам бўлади.

— Бекит, бирор ёққа бориб, чой ичамиз, гаплашамиз. Мен сени автобус бекатида кутиб тураман.

Кути ўчган юзида бир вақтлардаги шўх кулгилар сояси жилолангандек бўлди.

— Автобусни кутамиз? Мен сени ўзимнинг автомобилимда олиб бориб қўя қолай!

Бу аччиқ киноя Шилага қаттиқ тегди.

— Фақат энди автомобиль яшил эмас, — деб қўйди Гопал.

...«Яшил автомобиль!» Болалигида шунақа ҳазиллашарди. Велосипедни тузатишга топширганида:

— Хафа бўлма, Шила, мен сени яшил автомобилимда мактабга олиб бораман, — деб кулган эди.

— Автомобилинг ҳам борми, Гопал? — соддалик билан сўраган эди қиз.

— Йўғ-у, оламан-да. Албатта, яшил автомобиль оламан!

— Нега энди яшил? Яшилини кўрмаганман.

— Кўрмаган бўлсанг, кўрасанда. Жаҳонда ҳеч ким кўрмаган автомобилда сени сайр қилдириб юргим келади, Шила!

Бу болаларча ҳазил эди. Кунлар ўтиб, болаликдаги дўстлик йигитликда муҳаббатга айланди. «Яшил автомобиль» фақат иккаласигагина тушунарли бўлган нарсанинг символи бўлиб қолди.

Кунлар ўтиб, бир гал колледж студенти қиздан жиддий сўради:

— Шила, яшил автомобилда мен билан бир умр бирга бўлишга розимисан?

— Ҳа, Гопал, — деб жавоб қайтарди чиройлигина бўлиб етилган, юзлари ҳоллиқ қиз.

— Бир умр-а?

— Ҳа, то йўлимизнинг охиригача! — кескин жавоб қилди қиз. — Гопал, автомобилимиз, ростдан ҳам яшил бўладими?

— Албатта. Яшил бўлса ёмонми? Ҳар якшанба куни шаҳардан ташқарига чиқамиз, машинамизнинг ранги гиёҳларнинг ранги билан қўшилади. Бизларни ҳеч ким тинимайдиган олис-олисларга борамиз, яшил автомобилимизда яйраб кезамиз.

— Фақат иккаламизми?

— Албатта, болаларимиз ҳам бирга бўлади...

Мана, муҳаббат, порлоқ келажаклари рамзи бўлиб хаёлларида гавдаланган шу «яшил автомобиль» йўлга чиқмай туриб, катта ҳалокатга дуч келиб турибди. Мамлакат иккига ажралиб кетди. Миллионларча кишилар туғилиб ўсган ерларини ташлаб кетишга мажбур бўлдилар. Ўз оқибатлари билан мисли кўрилмаган даражада даҳшатли бўлган «халқларнинг кўчиши» эрни хотиндан, болани ота-онадан, опани укадан, дўстни дўстдан жудо қилди. Шила ота-онасидан ажради. Гопалдан бошқа яқин кишиси қолмади дунёда. У Гопални ҳам йўқотиб қўйиб, роса излади: қочоқларнинг лагерь ва колонияларидан, бозорлардан, касалхоналардан, беҳисоб ўликлар билан тўлиб кетган ўликхоналардан излади. Бедарак йўқолиб қолди у. Ўн йил бир зумдек ўтди-кетди, лекин ҳамон қандайдир умид учқуни қалбининг аллақаерида уни кутишга ундарди...

Мана, топди уни, иккаласи тор, гавжум, папирос тутуни билан тўлган ресторанчада бирга ўтиришибди. Қандай катта бахт, ишқилиб, тирик экан. Лекин қалбида нимадир аллақачонлар ўлгандек туюлди Шилага.

Гопал отасининг Покистонда қолган мол-мулклари эвазига оладиган пул ҳужжатларини чегарада йўқотганини гапириб берди.

— Тузукроқ иш топсанг бўлардику, дипломинг борку, — сўради Шила ундан.

— Биров тавсия қилмай туриб, тузукроқ ишга олишмайди. Роса иш изладим. Чарчадим, оч юравериб тинкам қуриди, шу ишга ҳам жон деб рози бўлақолдим.

— Хўш, кейин?..

— Кейин касал бўлдим. Хайрия касалхонасида ётдим, лекин у ерда эътиборсизликдан бошқа нарсани кўрмадим. Докторлар уқувсиз қассобга ўхшайди, икки марта мени операция қилишди. Камбағалга итга қарагандек қарашади. Бир куни жаҳлим чиқиб, биттасига бир мушт туширдим. Мени қамашди...

— Қамашди? — ваҳима аралаш пичирлади Шила.

— Ҳа, жиннихонага. Бир йилдан кейин ростдан ҳам жинни бўла бошладим. Лекин касал ҳаддан ташқари кўплигидан мени чиқариб юборишди. Ҳамма нарсадан умидим узилиб, ҳар қанақа ишга ҳам рози бўлдим, ҳақ тўланмайдиган ерларда ётишга кўникдим, ҳеч қачон бировдан бирор нарса сўрамасликка қарор қилдим. Одамлардан барибир, ҳақоратдан бошқа нарса кутиб бўлмайди.

— О, Гопал, менинг шўрлик Гопалим, ҳаёт жуда ҳам шафқатсизлик қилибди! — Шиланинг қалбида унга нисбатан раҳм-шафқат алангаланди, лекин у дўстининг қалбидаги аламларини ҳали тўла тасаввур қила олмасди.

(ДАВОМИ БОР).

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА КИНОКЕЧА

Чирчиқ шаҳридаги Тинчлик кўчасининг уч юздан ортиқ аҳолиси оқшомда ёзги агитмайдончани тўлдиришди. Электр химия комбинати ишчи ва хизматчиларининг оила аъзолари учун ташкил этилган навбатдаги кинокеча Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг бўлажак юбилейига бағишланди. Шонли сана тўғрисидаги суҳбатдан сўнг Совет Социалистик Республикалари қардошлик оиласида Ўзбекистоннинг равнақи ҳақидаги фильмлар намойиш қилинди.

Чирчиқ кимёгарлари яшайдиган уйларнинг яқинидаги ўнта кўкаламзор майдончада кино-концерт кечалари ўтказилмоқда. «Коммунистлар ҳақида ҳикоялар», «Ишчилар синфи тўғрисида поэма» ва бошқа фильмлар кўрсатилаётир.

(ЎзТАГ).

◆ ХАНДАЛАР

ТУЗАЛМАС ДАРД

Бир куни машҳур немис врачи Роберт Кох ҳузурига баланддимоғ бир аристократ аёл келди.

— Хўш, хоним, қаерингиз оғрийди? — сўради ундан врач. Буни эшитиб, аёлнинг афти буришди:

— Мен бундай ўринда ҳамиша «Ҳурматли хоним» деб мурожаат қиламан, жаноб профессор!

— Афсуски, мен бу касалингизни даволай олмайман, — шу сўзлар билан Роберт Кох текширишни тўхтатди ва аёл гапга лаб жуфтлагунча, эшикни очиб, бошқа беморни хонага таклиф қилди.

МУТАХАССИС

Кўп йиллик амалий фаолияти давомида катта тажриба орттирган бир қишлоқ врачи яқиндагина танишган ҳамкасби билан гаплашиб қолди.

— Бугунги кунда ҳар бир аъзонинг ўз мутахассиси бор. Айтинг-чи, ҳурматли ҳамкасб, сиз қайси соҳа бўйича ишлайсиз? — сўраб қолди таниши.

— Инсон териси ва унинг остидаги ҳамма нарса бўйича, — жавоб берди кекса қишлоқ врачи.

ВАСИЯТ

Бир машҳур француз врачи ўлими олдидан ўз шогирдлари ва ҳамкасбларини чақиртирди.

— Ҳурматли жаноблар, — деди у, — мен ўз ўрнимга уч буюк шифокорни қолдиряпман.

Инғилган врачлар бир-бирларига қараб олишди. Уларнинг ҳар қайсиси ана шу учтанинг бири бўлишни истарди. Шогирдлар бу уч шифокорнинг номини айтишни илтимос қилишди.

— Сув, ҳаракат, парҳез...

Бу кекса врачнинг охирги сўзлари эди.

ЙЎЛИНИ ТОПДИ

Бир врач Венадаги асаб касалликлари клиникасининг бешинчи қаватидаги бўм-бўш коридорда ўз хонасидан қандайдир йўл билан чиқиб кетган бир жиннига дуч келиб қолди. Жинни врачнинг ёқасидан судраб, дераза ёнига олиб келди ва пастга ташламоқчи бўлди.

— Бу ердан сиз гавдамнинг ерга қандай урилишини яхши кўролмайсиз, — деди врач бамайлихотир, лекин қатъий қилиб, — ҳозир пастга, ҳовлига тушинг, ўшанда йиқилиб тушаётганим яхшироқ кўринади.

Чиндан ҳам, жинни югуриб пастга тушиб кетди, врач эса вақтдан фойдаланиб қочиб қолди.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21|VII да **Золушка.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20|VII да **Алишер Навоий,** 21|VII да **Самандар.**

КИНО

19 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Тошдаги достон (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кечқурун).

Қора шаҳзода — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» 18.15), «СПУТНИК» (21.00).

Текумзе — НАВОИЙ номли (22.00).

Ҳалқа — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кечқурун).

Зулмат ичра юлдуз — «КЎКЧА» (тоқ соатларда, кечқурун).

Мангу севги (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Умидимиз денгизи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кечқурун).

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (21.30), «ЧАЙКА» (20.30), «СПУТНИК» (18.00, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Ови юриб, дови юрмаганлар — «РАКЕТА».

Онтарио бўйидаги саргузаштлар; Прерия — КИРОВ номли.

Қора шаҳзода — «ФЕСТИВАЛЬ»;

Умидимиз денгизи — «ХИВА».

Лорд Байрон Жонснинг озод қилиниши — ТЕЛЬМАН номли.

20 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Қора шаҳзода — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (10.30, 14.30, 16.00, 20.45, 22.30), «ЧАЙКА» (11.00, 13.00, 18.00).

Умидимиз денгизи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00), «МОСКВА» (10.00, 11.30, 13.00); ҲАМЗА номли (17.00, 19.00, 21.00).

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ЧАЙКА» (15.00, 20.30), «СПУТНИК» (17.00, 18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (20.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия, 12.30, 16.00, 19.00), **Текумзе** (10.30, 22.00). — НАВОИЙ номли.

Мангу севги (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (10.30, 13.45, 16.00, 18.45, 21.15).

Рам ва Шам — ҲАМЗА номли (11.00, 14.00).

Самовий саргузаштлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 18.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора синглим учун оқ гуллар — «РАКЕТА».

Сўнгги ўқ — КИРОВ номли.

Анжелика ва қирол (2 серия) — ТЕЛЬМАН номли.

Қора шаҳзода — «ФЕСТИВАЛЬ».

Умидимиз денгизи — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ҚОҒОЗ КОМБИНАТИ

2-БАЙКАЛ УРМОН ХИМИЯ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИШ УЧУН

1973—1974 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

целлюлоза-қоғоз саноати мутахассислиги бўйича — контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича слесарлар, саноат ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарлар, электрослесарлар (электромонтёрлар), қуритувчилар, пресслов-чилар, қоғоз қирқувчилар, роликчилар, қоғоз ишловчи машиналар машинистлари, целлюлоза-қоғоз саноатининг химик-лаборантлари (фақат қизлар).

10 синф ҳажмида маълумотли, ёши 17 дан кичик бўлмаган йигит ва қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Технологик ускуналарни ремонт қилиш бўйича слесарлар — 8 синф ҳажмида маълумоти бўлган (фақат йигит)лар қабул қилинади.

Ўқиш муддати барча мутахассисликлар бўйича — 1 йил.

Билим юртига қабул қилинганлар ўрта махсус ўқув юртларидагидек стипендия билан таъминланади. Стипендиянинг бир қисмидан ойига 24 сўм ҳисобига иссиқ овқат билан таъминланади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Ўқишга қабул қилинганлар билим юрти учун қабул қилинган формада бўлишлари шарт.

Машғулотларга йигитлар қора костюм, оқ кўйлак, қора галстукда, қизлар тўқ кўк костюм (бортпроводник қизлар формаси модели), оқ блузка, қора галстукда бўлишлари керак.

Шунингдек барча ўқувчилар спорт костюмлари ва кедаларга эга бўлишлари керак.

Машғулотлар 1973 йил 1 сентябрдан бошланади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларини топширишлари зарур: танланган касбни кўрсатиб директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асл нусхаси), медицина справкаси (286-форма), ўқиш ёки иш жойидан характеристика, турар жойидан справка, оила состави тўғрисида справка, меҳнат дафтарчасидан копия (ишлаётганлар учун), 6 дона фотосурат (3х4 см ҳажмида, бош кийимсиз олдирилган).

Паспорт ва рўйхатга олинганлик тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Ўқиш жойига (Байкальск шаҳрига) бориш харажатлари комбинат ҳисобига тўланади.

Билим юртини тугатгач, ўқувчилар Тошкент қоғоз комбинатига доимий ишга юбориладилар.

ҲУЖЖАТЛАР 15 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент—5, Куйбишев шоссеси, 23-уй, кадрлар бўлими (5-трамвайнинг «Ипподромная кўчаси» бекати, 7, 12, 26, 63, 52, 55 125-автобусларнинг «Ўзбум» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР

19 ИЮЛЬ

ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида.** 18.35 «Ниначи ва чумоли». Болалар учун мультфильм. 18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Бизлар кечкида ўқиймиз». 19.15 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида.** 19.30 Ўн минут музика. 19.40 Оламда нима гап? 20.00 Шеърият мухлисларига. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 Рангли телевидение. «Ёш ижрочилар концерти». **Москва кўрсатади.** 21.30 «Вақт» информацион программаси. СССР Олий Совети сессиясида. 22.00 «Бизлар Ленин ва партия ишига содиқмиз». Ёшларнинг тантанали манифестацияси. «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.30 Рангли телевидение. «Аёл ва безори». Телевизион фильм-балет. 19.40 Рангли телевидение. Эшкак эшиш бўйича СССР чемпионати. 20.10 «Жасорат» дала почтаси. 20.40 Рангли телевидение. Болалар учун. «Қўғирчоқ магазинида». 21.10 «Қўшиқни ёдингда тут». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида.** 21.30 Рангли телевидение. Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.00 Дала ишлари кундалиги. 22.15 «Тенгқурлар». Бадиий фильм.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

РАДИО

19 ИЮЛЬ

ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 Москва 19.20 Театр куйлари. 20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт 21.45 КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми материалларини ўрганамиз. «Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигининг такомиллашуви». Иқтисод фанлари кандидати Г. Скабцов сўзи (ўзбекча). 22.20 Енгил куйлар. 22.40 «Замондошларимиз». 23.10 Куйлар тинглаб дам оламиз. 00.10 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 Москва. 19.00 «Устозим — замондошим». В. Маяковский ҳақида Х. Шарипов суҳбати. 19.30 Тошкент области меҳнаткашлари учун эшиттириш ва концерт. «Ватанга кўплаб металл етказайлик». 20.00 Х. Мовлонова ва А. Бобоқулов куйлайди. 20.30 «Ёшлар санъати». Музикали эшиттириш. 21.00 «Ҳаётдек абадий». Радиокомпозиция (русча). 21.40 К. Шлоттауэр. Жанубий Америка куйлари.

Тошкент область Калинин районидаги 43-ўрта мактаб томонидан **Суннат Устакалонов** номига берилган 889927 номерли йўқолган

САККИЗ ЙИЛЛИК МАЪЛУМОТИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Сирдарё область Гулистон районидаги Н. В. Гоголь номли 10-ўрта мактаб томонидан **Алижон Дадаев** номига берилган 119800 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

МАРҒИЛОН ПРЕМЬЕРАСИ

Марғилондаги ўзбек халқ музикали драма театрининг артистлари М. Исмоилий ва Р. Ҳамроев пьесаси асосида ишланган «Фарғона тонг отгунча» янги спектаклини саҳнага қўйдилар.

Марғилон ҳаваскорлар коллективи ипакчилар шаҳридаги ишчи ва хизматчилар, атроф теваракдаги колхозларнинг пахтакорларидан олтмишдан ортиқ кишини бирлаштиради. Улар орасида медицина ҳамшираси Ҳ. Холбобоева, алоқа ходими М. Тожибоев, тўқувчи Т. Ҳамидов, колхозчи А. Охунов бор.

Халқ театри ташкил этилгандан буён ўтган 14 йил ичида улкан санъатга йўлланма берувчи, талантли ҳаваскорлар тайёрловчи мактаб бўлиб қолди. Бадиий ҳаваскорлик коллективининг актив қатнашчиларидан И. Маҳмудов ҳозирги пайтда Сирдарё область театрининг актёри, Х. Шодмонова Фарғона область театрининг артисти ва М. Пўлатова Тошкент филармониясининг солистидир.

(ЎзТАГ).

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

Тошкентдаги ёшлар спорт маҳорати мактаби баскетбол секциясида шаҳардаги кўпгина мактабларнинг ўнинчи синф ўқувчилари қатнашадилар. Улар бу ерда тажрибали тренерлар раҳбарлигида баскетбол спортини мукаммал эгаллайдилар.

СУРАТДА: баскетбол секцияси баскетболчилари машғулот пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

ШАХМАТ МУСОБАҚАЛАРИ

48 мамлакатдан келган 50 дан ортиқ ёш шахматчилар Англиянинг Торнаби — онтис шаҳрида ёшлар ўртасида дунё чемпиони титули учун кураш бошладилар. Улар орасида Львовдан келган Александр Белявский ҳам бор.

Чемпионат саралаш учрашувлари билан бошланди. Қатнашчилар икки группага бўлинишди. Бунда уларнинг кучлар бўйича ҳам тенглиги ҳисобга олинди. Шахматчилар етти турда Швецария системаси бўйича мусобақалашадилар. Бунда 6 кучлик аниқланади. Иккала «олтилик» ёки 12 ёш шахматчи финал мусобақаларида қатнашади.

Биринчи турда Белявский грециялик Н. Гаврилакисани осонлик билан ютди.

* * *

Голландиянинг Амстердам шаҳрида анъанавий халқаро шахмат турнири очилди. Бунда жаҳоннинг икки экс чемпиони — Борис Спасский ва Тигран Петросянлар қатнашадилар. Улар гроссмейстерлар билан бўладиган бош мусобақаларда, львовлик Олег Романишин эса мастерлар билан бўладиган турнир ўйинларида куч синашади. Спасский ва Петросяннинг рақиблари яқинда Англияда ўтказилган Европа чемпионати қатнашчилари Ласло Сабо (Венгрия), Ульф Андерсон (Швеция), Мигель Кинтерос (Аргентина)лардан иборатдир. Гроссмейстерлар группасида эса ҳаммаси бўлиб 16 қатнашчи бор.

ЁШЛИК ЧОРЛАЙДИ

Шу кунларда мамлакатимизнинг бир неча шаҳарларида ёшларнинг Бутуниттифоқ спорт ўйинлари финал мусобақалари ўтказилмоқда. Бу учрашувларда айниқса, томошабинларга енгил атлетика бўйича ўтаётган мусобақалар манзур бўляпти. Горькийда ўтказилган финалистлар мусобақасида штангачи Анатолий Сетянов айниқса томошабинларни хушнуд этди. У 19 ёшда бўлишига қарамай, ёшлар ўртасида бир йўла учта жаҳон рекордини қўлга киритди. Анатолий 141,5 килограмм штангани осойишта ердан кўтара олди. 179 килограммни эса зарб билан кўтарди.

Горькийда спортнинг яна бир тури бўйича финал мусобақаси ўтди. Қаторасига икки кун маҳаллий «Спартак» спорт саройида иттифоқдаги республикалар ҳамда Москва ва Ленинграддан келган ёш курашчилар куч синашди. Бунда команда ҳисоби бўйича грузиялик спортчилар ғолиб чиқишди. Улар 83,5 очко тўплашди.

Биринчи стартда

Швецариянинг Люцерн шаҳрида анъанавий регет бўйича эшкак эшиш мусобақалари тугалланди. Унда 19 мамлакатдан келган экипаж аъзолари қатнашдилар. Айниқса, якка ҳолда эшкак эшиш мусобақаси томошабинларда кучли таассурот қолдирди. Чунки, бу ерга аргентиналик таниқли эшкак эшувчи А. Деминди ҳам келган эди. Бироқ, бу мусобақада у яхши натижага эришолмади. Деминди финалда 6-ўринни эгаллади.

20-Олимпия ўйинларининг бронза медали совриндори ГДРлик В. Гюльденпфен бу йилги мавсумда биринчи марта мағлубиятга учради. У 0,12 секунд ҳисобида ГФРлик спортчи П. Колбега ютқазиб қўйди.

Умуман ГДРлик эшкак эшувчилар бу мусобақада яхши натижаларни қўлга киритиб, биринчи ўринни эгалладилар. Мутахассисларнинг башорат қилишларича, ГДР экипажи Москвада ўтказилган Европа чемпионатида қатнашишлари мумкин.

Руль билан бошқариш бўйича ГДРнинг тўртлик командаси Болгария экипажини орқада қолдириб кетди. Улар белгиланган масофани 6 соат 20 минуту 80 секундда босиб ўтишолди.

Икки кишилик эшкак эшиш мусобақасида ГДРлик Х. Шмид — Х. Кройцингер ва англиялик М. Харт — К. Бальенлар теппа-тенг вақтда финишга етиб келишди.

Бу мусобақада ГДР спортчилари биринчи ўринни эгаллашди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Англия ва норвегиялик спортчиларга насиб этди.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
19 ИЮЛЬ, 1973 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ,

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33.02-49 дан 33.02-58 гача, Эълонлар бўлими — 33-81-42.

ИНДЕКС 64579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—00627. Нашр В — 2530.